

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és nyomdájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Felhívás.

A „Zombor és Vidéke“ 92. számában „Köz-
ségi jegyzők és a közigazgatás“ cím alatt meg-
jelent vezércikkben a vármegye főszolgabírái —
három kivételével — azzal vádoltatnak, hogy a
községi jegyzői állásokat pénzért osztogatják.

Mint hogy ilyen visszaélések eddig sem a mi
tudomásunkra, sem a kormányra hozva nem
lettek és az érintett cikkben is ezen vád, az esetek
felemlítése nélkül, egész általánosságban emeltetik
és így az ilyen súlyos váddal szemben hivatalos
kötelességünkhöz tartozó eljárást meg nem indit-
hatjuk, — ezennel felkérünk mindenkit, a kinek
ilyen visszaélésekről netán tudomása volna, hogy
azokat bármelyikünknek vagy a m. kir. belügy-
miniszter urnak, mielőbb tudomására hozni szí-
veskedjék.

Zombor, 1890. évi november hó 17-én.

Sándor Béla,

főispán.

Schmausz Endre,

alispán.

Földmívelésügyi politikánk programja.

(b) Nincs oly kérdés, mely bennünket Bács-
megyeieket közelebbről s legéletbevágóbb érde-
keinkben érintene, mint mindaz, ami a földmívelés
ügyre vonatkozik. Iparunk, kereskedelmünk —
kivéve a gabona kereskedést — a kezdet nehéz-
ségeivel küzd, a földmívelés egyértelmű meg-
élhetőségünkkel.

Igazuk van azoknak, akik Magyarország
erejét a megteremtendő iparban s fejlett kereske-
delmi viszonyokban látják, igazuk van, mert ez
is existenciális kérdés: de ne feledjük el sohasem,
hogy még ma hazánk ugyszólván kizárólag a
földgazdaságra támaszkodhatik; ebből meríti jö-
vedelmének három negyed részét, ez képezi egész
gazdaságának alapját.

Nincs igazuk tehát azoknak, kik — mint ezt
sokszor olvassuk — ipart, kereskedelmet akar-
nak teremteni, ha kell, a földmívelésügyi érdekek
rovására is, akik egy csapásra akarják a századok
óta „földmives Magyarországot“ iparos állammá
tenni.

Ez először is lehetetlen, másodsor maga a
theoria Magyarországra határozottan veszélyes.

Azok, akik a földbirtokos osztály érdekeinek
megvédését ma már másodrendű kérdésnek tart-
ják, nem jól ismerik, vagy félreismérik helyze-
tünket, nem tudják, hogy ma még a helyes föld-
mívelésügyi politika képezi a magyar állam anyagi
erősségének alapját.

Bethlen gróf földmívelésügyi miniszter a
napokban adta elő a képviselőháznak programját,
kijelölte azon kérdéseket, melyek gazdasági fej-
lődésünkben a legfontosabbak s melyeknél a cél-
szerű megoldás módját, útját megtalálni képezendi
feladatát.

Gazdasági téren általában emelkedés konsta-
tálható. Sajnos, hogy ezen emelkedést nem egyen-
letes mindenütt, mert az erdélyi részek közgaz-
dasági emelkedése nem olyan kielégítő, mint az
országé általában.

Ez a helyzet általános jellemzése; örömmel
konstatálhatjuk, hogy ami az emelkedés illeti, az
sok tekintetben rá illik megyénkre is. A rend-
szeresség, a földnek gazdaságosabb kihasználása,
a melyre az előtt nem is gondoltak, napról-napra
nagyobb tért hódít; megyénk földbirtokosainak
nagy része be kezdi látni, hogy csak intenzív
cultiválás mellett boldogulhat.

Igényeink napról-napra növekszenek, a luxus
hallatlan mérveket kezd ölteni s ezzel szemben a
bevételi források nem hogy lépést nem tartanak,
hanem fogyanak.

Izlésünk finomodott, a nemes élvezetek száma
folyton szaporodik; ma Zomborban vagyunk, hol-
nap Kochhoz visz betegségeink, holnapután meg
Párisba kívánczunk megszemlélni a világ csodáit.

Ehhez pedig pénz, nagyon sok pénz kell!
S valljuk be őszintén, ha számításra kerülne
a dolog, nagyon könnyen végeznénk azokkal,
a kiknek jövedelme arányban áll költségeikkel,
a kik csak addig takaróznak, a meddig a papla-
nyuk ér!

Nincs égetőbb kérdés, mint rávezetni a föld-
birtokos osztályt a bajok orvoslására, mint rá-
mutatni, mi módon használható legjövődelműbbben
ki a föld, ez ami azelőtt édes s ma már mostohá-
nak nevezhető gyermekünk.

Oly könnyen megadott azelőtt mindent, amit
csak kívántunk s oly nehezen préselhetjük ma
beőle ki azt, ami a legszükségesebb.

Vegyünk sorra azon kérdéseket, melyek az
új földmívelési miniszter programját képezik.

Az egész programnak tenorja az, hogy ki-
váló súly helyezendő úgy az állam irányító gaz-
dasági politikájában, mint az egyesek privát
gazdaságában a földmíveléssel, illetve gabona-
termeléssel kapcsolatos ágak intenzív művelésére.

A bogyártás kérdését illetőleg, az egyedüli
radikális, de célravezető mód, a vegyi borok
preparálásának abszolút megtiltása; ez természet-
esen szoros összefüggésben áll az internacionális
hatású védjegy védelemmel. Mert az exportált
gyártott borok rosszassága diszcreditálja külföldi
piacunkon a magyar bor hitelét s az ha a gyártott
boroknak csak hazánkban való elárúsítása ellen
lépünk fel, nem eléggé hathatós orvosság.

Mert azt, hogy mi idehaza ne kapjunk rossz
bort, sokkal könnyebb elérni, mint azt, hogy a
külföld kitűnőnek ismert cégér alatt ártalmas
ingredienciákkal telt keveréket kapjon.

Versenyképességünk érdekében mindent meg
kell tenni, hogy a külföld bizalmatlanság nélkül
merje venni borainkat.

Az is igaz, hogy ha a phylloxera pusztítá-
sainak gát nem vesszük, maholnap tekintélyes jö-
vedelmi forrástól esünk el.

Két intézményt hoz fel a miniszter, illusz-
trálásul annak, hogy szerény kezdetből is mily
nagy szabású eredmény várható: a kulturtermelői
intézményt és selyemtenyésztésünk ügyét. — Az
elsőről hosszan beszélni már csak azért is feles-
leges, mert éppen Bács megye tapasztalta annak
jótékony hatását; a selyemtenyésztés ezen, me-
gyénkben még nem elég figyelemre méltott jö-
vedelmi forrás, az egész állam gazdaságának ma
már több mint másfél millió forintot hoz évenként,
holott 10—15 évvel ez előtt az egész bevétel
alig tett ki 18—20,000 frtot.

A selyemtenyésztés nagyobb mérvű felkaro-
lása, mely sok vesződséggel ugyan, de kevés
kiadással jár, — éppen megyénkben lenne helye
és tere.

Megnyugvással vehető tudomásul azon tény,
hogy az állati halandóságot oly nagyban meg-
akadályozó védőanyag, mely már hazánkban
is előállítatik, a környék által százazrekre rugó
adatokban osztatik szét.

Bethlen miniszter gazdasági politikájának
célját a következőkben látja: először a gazdaság
létalapját képező viszonyoknak törvényhozás útján

A „BÁCSKA“ tárcája.

Vivódás.

Szép alkonyat van, lágy csend ül a tájon,
A szellő hallgat, a lomb nem susog;
Körülem mindent meglepett az álom,
Csak én magam nyugodni nem tudok.
Kondul az estharang, imára szólít,
Hangja áthatja vérszívemet,
S felkölt minden szunnyadó lakóit:
El-olpíhent, fájó emlékimet.

És képzeletben messze múltba szállok:
Megint hallom az édes dajkadalt;
Előmbé jönnek tündér gyermekálmok,
— Közületek hogy mindenik kihalt! —
Széled anyának édes biztatása:
Ne félj fiam, míg én leszek veled!
Majd égő könyve s reszkető áldása,
Hogy utolszor ölelt meg engemet.

Nemtöm elünt . . . de a világ előttem
Nem volt üres, mert ifjú lettem én:
Ábrándok álmát új álomba szőttem
A drága otthon csöndes tűzhelyén.
Aztán kiléptem, küzdelemre készen;
Szent áhitattal csüggytem a jövőn;
Felemelt fővel a tengernyi vészben
Előre törni lelkem vágya lón.

De elcsüggedve állok már a harcban,
És nem találtam, a mit keresék:
Az üdvöt, békét csendes hajlékodon
Boldog szerelm, szép családi ég.
Balsors viharja eltaszít a parttól,

Nem érhetem el a gyöngéd kezet,
Mely letörülne izzó homlokomról
A küzdelemben támadt cseppeket . . .

Szép alkonyat van, lágy csend ül a tájon,
A szellő hallgat, a lomb nem susog;
Körülem mindent meglepett az álom,
Csak én magam nyugodni nem tudok.
Vivódom egyedül, vivódom egyre,
Örök vivódás immár életem;
Sajkám kidobva a nagy végtelenre,
Pihenő révbe be nem vihetem.

Wlisslocki Henrik.

HÁROM REGE. *)

Írta: Csatulle Mendés.

Fordította: dr. Marschalkó János.

I. Az elvesztett csillagok.

Épp azzal vesződtem, hogy egy rondinella vers-
szakához az ötödik kéttagu rimet erőszakoljam ki, mi-
dön inasom belép:

— Uram, két angyal vár künn, kik beszélni óhaj-
tanak urammal.

— Átadták a névjegyeiket? kérdém.

— Itt vannak.

Az egyiknek Helial, e másikon Japhiel. Valóban,
két angyal.

— Vezesd be őket, mondám.

Gyönyörrel fogadtam ez előkelő látogatókat. Nagy
szárnyakat viseltek, melyek mindegyike a derengő haj-
nalhoz hasonló pelyhek alatt a szívárvány hét színét
viselő hét tollból volt egybeállítva; ami testükből lát-
ható, olyan volt, mint az áttetsző hó, rózsaszín lehelle-
tel. Egy kézmozdulatommal kértem őket, hogy foglalja-
nak helyet s tudakozódtam az ok iránt, mely engem
látogatójuk tisztességéhez juttatott.

— Rövidek leszünk, szólott Helial. Tizenhat eszten-

*) Megjelent a „Pesti Hirlap“-ban is.

deje annak, hogy egy szép júliusi éjszakán Japhiel és
én billiárdoztunk az égbolt zöld szőnyegén.

— Pardon, jegyeztem meg, én azt hittem, hogy
az ég kék?

— Végtelenségének némely részein kék, de másutt,
különösen Perzsia térségei felett elterülő része a szem-
nek rendkívül kellemes zöld.

Egy szót sem válaszoltam. Helial pedig folytatá:

— Lapdáként a csillagok szolgáltak, a legszebb
csillagok, melyeket találhattunk . . .

— S dákónak mit használtak? vetém közbe.

— Természetesen az üstökösök farkait. A játék
rendkívül érdekes s győzelmem immár biztos volt, mi-
dön egy tulerós lökésem következtében két lapda kire-
pült a párkányon.

— A párkányon?

— Bizony, tul a láthatáron. Mily szerencsétlenség!

Mert hogy két csillaggal kevesebb legyen az égen, nem
kis dolog ám az.

Végzetünk kétféle tételét ő általa, ki ott fenn székel mind-
örökké felhő és villámtrónusán, hogy nem bocsátatunk
a paradicsomkerti hangversenyekre addig, míg az elve-
szett csillagokat elő nem kerítjük s helyükre nem tesz-
tük. Mondhatom, nagy utat tettünk tizenhat év óta a
földön, melyre ama csillagok kétségkívül lehullottak.
De minden keresésünk, fájdalom, hiába volt. Már-már
beletörődöttünk örökös számkivetésünk gondolatába, mi-
dön gyönyörű szempárjáról hallottunk egy ifjú nőnek,
ki az ön barátnője, ha a hír igazat beszél. Minden arra
mutat, hogy az emberi szemgolyók helyén azon égi fény
csillog, melyet mi kerestünk s melyet bizonyára szíves
lesz nekünk visszaadni.

Különös megdöbbenés vett erőt rajtam. Pusztá gon-
dolata annak, hogy kedvesemet meg találják fosztani
szemétől, rémitően nyugtalanított. Másrészt pedig ne
nyujtsak segélyt két proskribált angyalnak, hogy menyeyi
hazájukba visszajussanak? Elhívtam tehát Mésange
kisasszonyt s néhány szóval előadtam neki, miről van
szó. Nem látszott meglepettnek vagy zavartnak; néhány
pillanatnyi gondolkodás után a látogatók felé fordulva,
kinyitotta szemét amennyire bírta.

való rendezése, másodsor az állam által eszköz-
lendő oly feladatok megoldása, melyeket a ma-
gántevékenységtől várni nem lehet.

A törvényhozás által megoldandó kérdések
közül a legfontosabb a mezőrendőri törvény. A
létesítendő mezőrendőri törvényre vonatkozólag
Bethlen miniszter csak általánosságban beszél.

S ez annál inkább természetes, mert magá-
ban a törvényben is erre vonatkozólag a részle-
tekig menő s azokat kimerítő intézkedés, egyrészt
az előfordulható esetek sokaságánál, másrészt az
ország heterogen gazdasági viszonyainál fogva
ugyszólván lehetetlen.

Az elv mindenestre a földbirtoknak a tulaj-
donságból folyó lehető leghasznosabb használatá-
s így alkalmassá tétele az intenzív művelésre; az
egyes esetekről való intézkedés — ezen elv fel-
tétlenül szemmel tartása mellett — csakis szabály-
rendeleti uton lehetséges.

Nem vonható ugyan ezen cikkünk keretébe
egy igen fontos s nagy praktikus becses bírő
kijelentés, de azt regisztrálni ez uton sem akar-
juk elmulasztani.

„A kormányzat központi és kültagjai között
létesítések rendszeres csere viszony azért, hogy a
központban teljesen ismerjék a vidéki életet, an-
nak szükségleteit, a vidékre exponált organumok
pedig át legyenek hatva a kormányzat egységé-
nek érzetéről, ismerjék a kormányzati intézkedé-
süket és irányát.”

Pompásan reá illik ez egész közigazgatá-
sunkra.

Nagyszabású reform lesz a telepítések ügyé-
nek megoldása. Sajnos, hogy évek óta folyik a
nyomasztó pénzügyi viszonyok hatása alatt az
állami javak eladása. E helyett telepíteni fognak
s különösen kapcsolatosan a phylloxera elleni vé-
delemmel a mostani kopár homokterületeken vi-
rágzó községek létesítése lesz lehetséges.

Különös fontossággal bír még közigazgatá-
sunknak két ága: a gyümölcsstermelés és baromfi-
tenyésztés.

Allategységügyünk javítása szintén oly fel-
adat, melyet minél előbb meg kell oldanunk,
szükséges ez, ha meg akarunk felelni a nemzet-
közi forgalom követelte igényeknek.

A talajjavításra szükséges pénz megszerzé-
sének könnyítése, csak az e célra felállítandó s
olcsó kamattal dolgozó pénzügyintézetek felállítása
által lehetséges; a községi erdők üzemszerűbb ki-
használása által nemcsak közigazgatásunknak,
hanem az egyes községek költségének is biztos
bevételi forrás teremtenék.

Sokkal kisebb egy cikknek kerete, hogy
egyét is ezen kérdések közül alaposan megvitat-
hatnánk, csak jelezni akartuk azt, hogy Bethlen
miniszter programjának minden pontja megyénk
gazdaságára is mily horderővel bír s hogy annak
megvalósítását az egész közönség osztatlan el-
ismerése fogja kísérni.

Az elkeresztelési kérdés megoldása köz-
vetlen köztöbön áll — mint egy fővárosi lap értesül —
s alig lehet benne kétség, hogy a kormány és főpapság
között a kontroverziák három nap alatt végleg el lesz-
nek omlatva, ami ezáltal egyet jelent az alsó papság
és közvélemény megnyugtatójával, mivel az áldatlan
harc folytatását voltaképpen senki sem kívánja s maguk
a pártok nem voltak képesek határozott állást foglalni

— Nézzétek, szép angyalok s aztán szóljatok, ezek
voltak-e az elvesztett csillagok?

Eljé álltak. Nagy figyelemmel vizsgálták Mésange bá-
jos szeméit. Közbe-közbe balkan beszéltek, mint a bírák, kik
egymással véleményüket közlik. Végre Helial megszólalt:

— Nem, nem ezek a mi tizenhat éve elvesztett
csillagok. A miénk, bár a júliusi éjszaka leghasznosabbjai
voltak, nem bírtak ezek szimpompájával és ragyogásával.

Az angyalok zavart ábrázattal távoztak. Tiszta szí-
vemből sajnáltam őket, bár másrészt nagyon meg voltam
elégedve, hogy nem vették el barátom szeméit. Mé-
sange pedig hatalmas nevetésben tört ki.

— Ezeket ugyan szépen rászédtem! mondá. Tiszta
dolog! Szászor mesélte el nekem anyám, hogy kevéssel
születésem után a nyitott ablakon két csillag repült be
s helyezkedett el szempillám alatt. Azonban még az
angyalok szeméimet vizsgálták, arra a pillanatra gondol-
tam, midőn te, édes szerelme, az első csókot nyomtad
ajkaimra! Biztos voltam benne, hogy e gyönyörű pusztá
emléke elég lesz arra, hogy szemeim gyönyörűben ra-
gyogjanak, mint az ég legszebb csillagai!

II. Hiábavaló példák.

Kiesi gyermekkoromban, midőn alig voltam még
annyi idős, mint egy igen öreg vadgalamb, utnak ered-
tem egykor a jövő felé egy fényes öltözötű ifjú urasá-
gal, kit nem ismertem, de ki, mint később megtudtam,
nem volt más, Eros király, Kyprisnek fia.

Láttunk egy szomorú fickót, csavargónak vagy gonosz-
tevőnek látszott, rongyos, borzas, rémitő, kit a rendőrök
gorombán, durva szavakkal löktek előre. Odamentem e
szegény ördöghöz. Ugy látszott, hogy homályos szeméi-
ben ott ragyog még az öröm egy emléke. Megkérdeztem,
mit követett el, hogy ily nyomorult állapotra jutott.

— Szerettem, mondá.

Ugyanez uton kissé tovább nyomorék koldussal
találkoztunk. Mankóval mindkét hóna alatt vánszorgott
tovább mocskos rongyaiban; haja elhullott, szájából
hiányzottak a fogak s bár javakorában lehetett, szeméi
halottak voltak, mint egy százesztendő emberéi. Oda-
mentem a koldushoz. Mintha halvány ajkain egy mosoly

a sokféleképpen elcsavart és tulhajtott kérdésben. —
Tegnap ugyanis ő felsége elnöklése alatt minisztertanács
volt; előtte a korona Szápary miniszterelnököt és Csáky
kultuszminisztert fogadta. Nincs kétség benne, hogy ez
alkalommal a király a békés megoldás módjairól tanács-
kozott a miniszterekkel. Erre mutat az is, hogy Simor
hercegprímás Esztergomból már ma Budapestre érkezett
s innen Gödöllőre ment, a hol ő felsége fogadta. A meg-
egyezés ma még a dolog természetéhez képest nem kö-
vetkezett be; azonban a nézetek annyira közel állanak
már egymáshoz, hogy az ügy rendezése az állam tekin-
télyének sérelme nélkül s a kath. dogma kimelésével
ökvetlen várható. Hir szerint a febr. 26-iki rendelet
egy másik rendelet által fog helyettesített, mely az
állam felügyeleti jogát az anyakönyvek fölött biztosítani
fogja, még pedig oly formán, hogy a vegyes házassá-
gokból származott gyermekek keresztelését, az illető
szülők maguk jelentik be nemcsak az érdekeltek lelkész-
nek, hanem az e célra kirendelendő törvényhatósági
vagy községi községnek. A törvényhatósági vagy községi
közégek pedig havonként kötelesek lesznek illető tör-
vényhatóságuknak a náluk bejelentett vegyes házassá-
gokból származó gyermekekről általuk vezetett anya-
könyvi kivonatot bemutatni. A kihágási törvény 53. §-a
pedig módosítás alá fog kerülni. Az 1868. évi 53. t. c.
módosítása azonban nem fog szólni. Az elkeresztelés-
ekre vonatkozólag a képviselőházhoz intézett kérvé-
nyeket, a ház kérvényi bizottsága e hó 18-án d. u. 5
órákor tartandó ülésében tárgyalja. A bizottság előadója
Hertelendy Béla lesz.

A népszámlálás. A jövő év január hó 1 és
10-ke között megejtendő népszámlálásra már nagyban
folynak megyénkben is az előkészületek. A belügymi-
niszterium már leküldötte az e célra szükséges nyomtat-
ványokat, melyeket most a járásokba juttatnak. — Van
1-ször számláló-lap férfiak, 2-szor számláló-lap nők szá-
mára; mindegyiken 12 kérdés. Ezenfelül kitöltendő egy
„házi gyűjtő lajstrom”, mely a személyi viszonyokat,
lakviszonyokat s a házhoz tartozó összes épületek ki-
mutatását tárgyalja. A számláló-lapokhoz a következő
utatisítást adták ki: 1. 1890. december 31-én életben
levő minden egyén (férfi, nő, gyermek és pedig helybeli
vagy idegen) után akkori tartózkodása helyén külön
számláló lap kitöltendő be. 2. A férfi egyének számára
fehér, a női egyének számára kék lapok használatnak.
3. A betöltést a család (háztartás) feje vagy a család
egyik tagja eszközözi. Ha ezek irni nem tudnának, a ház-
birtokos vagy helyettese tartozik a lapokat betölteni;
ha ezek is képtelenek erre, a számláló ügynök tölti be
azokat. 4. A kérdésre adandó felelet olvashatólag s a
mennyire lehet magyarul irandó a „válasz” című rovat
megfelelő sorába. 5. A számlálás ideje alatti változások
(születés, halál, költözés) számba nem veendő, hanem
a lakosság azon állapota derítendő ki, a mint az 1890.
december 31-én éjfélkor létezett. Éjféltűn született gyer-
mekek ennélfogva be nem irandók, de éjféltűn meg-
haltak után, igen is kitöltendő e lap. 6. Különösen
figyelem fordítandó a foglalkozási (8—10-ik) rovatok
pontos betöltésére. Ily általános kifejezéseket, mint hi-
vatalnok, iparos, kereskedő stb. nem szabad használni,
hanem ezek helyett beirandó minő hivatalnok (pl. táv-
írárszón vagy postamesterné stb.), minő iparos (pl. női-
ruha készítő, nókálapgyártó stb.), minő kereskedő (pl.
divatárúsnő stb.). 7. Ha az illető egyén, kiről a számláló
lap szól, vak, siketnéma, elmebeteg vagy hülye, úgy
ezen körülmény a számláló lap legalján levő jegyzet
rovatába beirandó. 8. A mely fél valamely házban üzleti
vagy mesterségi helyiséget tart, de abban nem lakik,
külön lakófélnek e házban nem tekinthető, s így össze
nem irandó. Ha pedig segédei, eszelédei vagy tanoncjai
emaz üzlethelyiségben laktak, ezek mint ezen házban
élő egy lakófél tekintendők és így egy-egy külön számláló
lap ezek után is kitöltendő. — Megyénk központi ható-
sága 360,000 férfi és ugyanannyi női számlalapot kül-
dött szét.

A Mannlicher puska. A Mannlicher puskán
praktikus javítást tett egy budapesti százados. Eddig
lövöldözés alkalmával a kilőtt töltések még használható
hüvelyei lehullottak a földre s úgy kellett azután azokat
összegyűjteni. A százados és egy fegyverkovács vitorla-
vásonból egy zsákalaku hüvelyfogót készítettek, melyet

nyoma lett volna még. Megkérdeztem, mit követett el,
hogy a nyomor és aljasság ily fokára süllyedt.

— Szerettem, mondá.

Egy gyalogut görbületénél egy embert vettünk
észre kötéllal a nyakán, fenlőgva egy faágon. Borzasztó
látvány volt e szép reggelen. Elkéült arcával s szájából
kicsingő nyelvével, bár nem volt egészen halott, utáto-
sabb volt egy hullánál. Odamentem az akasztotthoz.
Mintha homlokán a győzelem fénye lett volna még, vajjon
mi bírta arra, hogy óhajtsa s keresse a halált.

— Szerettem, mondá.

Az ifjú uraság, kivel együtt tevém ez utat a jövő
felé, most hozzám fordult:

— Te, ki most tizenhat éves vagy, te, ki holnap
be fogsz lépni e titokzatos életbe, szólj gyermekem,
mit fogsz tenni?

— Szeretnem fogok.

III. A hüvös nyakék.

Az avenue de l'Opéra búvájos ékszerészének min-
den zafirja, rubinja, topáza, berillja s aventurinja, me-
lyet valaha aranyba foglalt, nem ér fel értékben ezzel
a nyakékkel, mit ime neked adok, kicsikém! Mert hü-
vös nyakék ám ez: ha hütelen s megfajtja viselőjét.

— Micsoda? Szólt Mésange, megfajtja?

— Egy pillanat alatt, kedvesem! Am te feldiszit-
hated magad vele vesztély nélkül.

— Kétségkívül, kétségkívül, mondá, miközben bá-
mulva nézte a zafirokat, rubinokat, topázokat, berilleket
és aventurineket, melyeket az avenue de l'Opéra búvá-
jos ékszerésze foglalt egybe.

— Egy dolog aggaszt csak, szólalt meg ismét,
hogy talán nagyon is sokba került...

— Két milliónál is többbe.

— Ah! mily gyönyörrel viseltem volna! De lásd,
oly sokkal tartozok már szabónak, divatárúsnak, meg
annak a kis virágáros lánynak, ki a kínai pavillon
előtt árulja rózsáit. Rajta, legyünk okosak; jobban te-
szesz. ha visszaviszed a búvájos ékszerésznek zafirjait,
rubinjait, topázait, berilleit s aventurinjait!

úgy illesztenek rá a töltéstartóra, hogy a kilőtt hüve-
lyek ebbe hullanak bele, nem pedig a földre. A felta-
lások szabadságot kaptak találmányukra s már el is
adták azt egy magyar gyárnak. Ez a gyár fogja szállí-
tani az új találmányt a közös hadseregnek és a hon-
védségnek, valamint a német hadseregnek is.

Lapunk szerkesztősége a „Vásár-
tér“-en Dekker-féle házban van, felkérjük tehát
helybeli és vidéki munkatársainkat, hogy közle-
ményeiket vagy a felelős szerkesztő címére, vagy
„Bácska szerkesztősége“ felirással küldjék. Amál
inkább is kérjük erre tisztelt barátainkat, mert
ezzel eleje lesz vége a szerkesztő változás folytán
beállható zavaroknak s mert ha ez nem történ-
nék, a szerkesztő jó ideig sok cikkhez s tudó-
titáshoz csak indirekt uton juthatna.

Társadalom és reform.

Magyarország államélete nagy jelentőségű
fordulat előtt áll. Erősen hozzá kezdünk a modern
állam berendezéséhez és nagy a remény, hogy a
kormány ez irányú törekvését siker fogja koronázni.

A kormányzat minden egyes ágában erőteljes
élet lüktet, a szervezés, az alkotás munkája lázas
tevékenységgel folyik és a pezsgő lelkesedés már
is maga előtt látja megnyitni: az új, a modern
Magyarországot.

Hát hiszen a kormányon nem is mulik semmi.
Az állam igazgatását, vezérlését ma oly fér-
fiak tartják kezükben, kikben meg van az akarat-
erő, de meg van a képesség is állami szervezetenk
újja alkotására.

Igaz, hogy az utitervet a jövő haladáshoz
ugyszólván készen kapták, de megmaradt részükre
a feladat keményebb része, hogy az eddig inkább
csak sejtelmes eszméket népünkben világos tudattá
emeljék és államiságunk keretében institúciókba
öntsék.

És ez a mi nemzetéletünk sajátos viszonyai
között csakugyan kemény munka.

A mi társadalmunk nem igen lelkesül a nagy
nemzeti és legkevésbé az állami célokért. Sokkal
inkább fatalista, sem hogy a haladás szükségét
átérezni tudná és sokkal kényelmesebb a gondol-
kodásban, sem hogy a modern eszmék áramlata
egy könnyen magával ragadni képes volna.

Sajnosan kell tapasztalunk azt az apathiát,
melyet a nagy közönség a közügyek iránt tanusít
és még sajnosabban nélkülözik azt az ideális
lelkeseletet, melylyel csak néhány évtized előtt is,
még a leghitványabb falu intelligens eleme is
büszkén vallotta magát a nagy nemzeti eszmék
harcosának.

A mai társadalom egésze soha sem egyesül
egy közös hitben, mely a szertevező vélemények,
nézetek felett uralmat gyakorolva, tisztázott fo-
galmak útján kiérezni tudná azt az irányt, mely
felé gravitál a jövő.

A nemzeti élet bármely terén hiába keressük
az eszmét a társadalom törekvéseiben, melynek
sem tevékenysége, sem szelleme nem elégíthet ki
bennünket.

A helyett, hogy az összes társadalmi ténye-
zők legjobb erejét látnók versenyre kelni állami
megzmosódásunk nagy munkájában, csak az el-
ernyedést szemlélhetjük, melyet a szétbomlott és
elmállott erők sivár tünete állít elénk.

A táblabírói pipafüst gomolyai, minden külső
látszat ellenére is, még mindig nem oszlottak el
hazánkban és bár érezzük, hogy a régi karosszék
inog-recseg alattunk, újat, alkalmasabbat besze-
rezni még sincs hajlandóságunk, sőt az a nagy
hü-hóval szervezkedő ellenkezés az állami köz-
igazgatás behozatala ellen eléggé bizonyítja, hogy
görcsösen ragaszkodunk hozzá.

Ne mondja senki, hogy tulságos sötét szí-
nekkel festünk; a pessimizmus nem kenyerünk.
De látva a társadalom tehetetlenségét minden oly
ügyben, melyet nem az állam kezdeményez, me-
lyet nem az állam protegál, látva, hogy a társa-
dalom nem tud felemelkedni még a saját institu-
cióinak magaslatára sem: épen nem nehéz meg-
értetni, hogy a kor rohamos fejlődése mögött
messze elmaradt ósdi felfogása mellett gyakran
nagyon közel áll ahhoz, hogy még ez institúció-
kat is tönkre tegye. A társadalom nemcsak hogy
nem segíti, de egyenesen hátráltatja az államot a
nemzeti élet és lét felvirágoztatásának nagy
munkájában.

Mi sem volna könnyebb, mint felsorolni az
esetek hosszú sorát, melyekben az állami végre-
hajtás ismételt erőlyes sürgetése, intézkedése nélkül
közéletünk legfontosabb és legéletbevágóbb érdekei
sem részesültek volna a társadalom részéről kellő
figyelem és gondozásban.

Ebben az orientális kényelemben elmerülve,
mindent kívülről várunk. A mit meg nem tesz az
állam, megteszi a megye, hisz azért fizetjük az
adót, hogy gondoskodjanak rólunk. Innen van,
hogy nyilvános tevékenységünk nélkülözi a spontán
cselekvésnek még színezetét is, és hogy közéletünk
oly iránytalan, hogy céljaink felől megkérdezve,
még általánosságban sem tudnánk feleletet adni.

Melléklet a „Bácska” 89-ik számához.

Oly tények ezek, melyeket eltagadni, vagy csak szépíteni is alig lehet, de a melyekre rámutatni soha sem volt időszerűbb, mint ma, midőn államéletünk átalakulása előtt állunk.

A tervezett reformokkal életbe léptetendő új intézményeknek kétségtelenül meglesz a társadalomra nézve is a maguk átalakító hatása, de szükséges, elengedhetetlenül szükséges, hogy maga a társadalom is megmozduljon.

Igazi kulturáltalmot csak ott lehet alkotni, ahol az kifejlődött kultúrával bír a társadalomra támaszkodhatik.

A rendi államnak nálunk ma már nyomain is eltűntek, de a társadalom a régi maradt.

A kik tehát az állami reformokat oly türelmetlenül sürgetik, gondolják meg, hogy nekünk ma nem kevésbé vagy még inkább van szükségünk a társadalmi reformokra.

Nem az államot kell nálunk gyorsabb haladásra unszolni, hanem inkább a társadalmat.

Ha megszűnik a kettő között, ma még tagadhatatlanul fennálló ellentét, ha az állam a mögötte messze elmaradt társadalmat maga mellett fogja találni, önmagától is meg fog születni: az új, a modern Magyarország.

Pozsonyi Béla.

Helyi és megyei hírek.

Hivatalvizsgálat. Főispán ur e hó 16-án vizsgálta meg a központi szolgabírói hivatalt s a tapasztaltak felett teljes megelégedését nyilvánította.

Hivatalvizsgálás. Széchenyi József kir. törvényszéki elnök, a járásbírósg megvizsgálása céljából e hó 14-én Apatinba utazott.

Ujvidék sz. kir. város törvényhatósága a napokban tartott Petzy Popovits István kitüntetésé alkalomból rendkívüli közgyűlést, melyet dr. Flatt Viktor főispán emelkedett hangú beszéddel nyitott meg, éltetvén a kitüntetett polgármestert. Popovits meghatott hangon felelt s a felségének „hű jobbágyi hódolattal mélyen érzett köszönetet mond.”

A szerb „Matica” alelnökét, Dimitrievits Milost, a vallás- és közoktatásügyi miniszter megerősítette.

Pulszky Agost adománya. A feketehegyi evang. népiskolának Pulszky Agost orsz. képviselő száz forintot adományozott s megígérte, hogy a magyar nyelv tanításában legszébb eredményt tanúsító tanítók jutalmazására évenként husz forintot fog adományozni.

Zsabyaról írnak: A zsabyai görög keleti hitközség f. hó 10-én tartá meg a kerületi papság közreműködésével a prótő-választást. Megválasztott: Papity Milos ó-futtaki görög keleti pap, néhai Papity Maxim zsabyai prótő fia.

Pályázat. A tatabázai plébánosi állásra pályázat van hirdetve. Határidő december 15.

Uj plebános. Kulán gör. kel. plebánossá Boberits Milán választott meg 23 szavazattal, Raics Miklós 19 szavazata ellenében.

Kinevezés. Zsabyai járási másod irnokká Földi Illés nevezetett ki.

Megerősítés. A zombori kis szerb templom megválasztott plébánosa, Zsifkovits Döme, és az ugyanakkor megválasztott segéd-lelkészek, püspökhatóságilag megerősítettek.

Helyettesítés. Sándor Béla főispán ur ömeltősága, a Koller László lemondása folytán megüresedett bajai városi zálogintézeti vezetői állásra, Behavetz Antal zálogintézeti ellenőrt helyettesítette.

Himen. Muborai dr. Dudás Gyula, a városi középkereskedelmi iskola tanára és ismert történelmi író, lapunk belmunkatársa, e hó 15-én eljegyezte Aporkai Cserna Eszti kisasszonyt, Egy Kálmán szintársulatának bájós és szeretetreméltó naiváját. Sajnálattal értesülünk egyben arról is, hogy a menyasszony bucsut mond a szinpadnak.

Meghívó. „Zombori népköri iparos dalárda” f. évi november hó 29-én szombaton, a főutcában levő Bikár-féle új sörcsarnokban és az azzal összekötött tánciskola helyiségében egy zongora beszerzésének javára, dal- és táncestélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja Műsor: 1. Kápolna. Kreuzer-től, előadja: a dalárda. 2. Preciosa. Weber-től, négykére zongorán előadja: Kouratpatinszky Ernő és ifj. Csermák József urak. 3. Eji dal. Bognár Ignációl, zongorakísérettel éneklék: Szigethi István és Bussa Tivadar urak, zongorán kíséri: ifj. Csermák József ur. 4. Ah miért vagy olyan távol. Magánkardal Marschnertől, éneklék: a dalárda négy tagja. 5. Abránd. (Fantazie.) Mozarttól, zongorán előadja: ifj. Csermák József ur. 6. Népda-lak. Huber Károlytól, „Kerekes András”, „Nincsen kedvem”, „Nagyépenteken mossa holló”, „Mért nincs minden lányak”, „Benyújtottam a kalapom”, előadja: a dalárda. Kouratpatinszky Ernő és ifj. Csermák József urak szíveségből működnek közre. Belépőjegyek 80 kr-ával Mayer és Thum urak fűszerkereskedésében és Kollár József ur könyvkereskedésében előre is válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadhatók és hirlapilag nyugtáztatnak. Személyre szóló meghívók nem küldetnek szét. Kezdeté esti 8 órákor.

Képviselő választása. A topolyai községi képviselő testületbe f. hó 10-én tartott választás folytán meg lettek választva részint egyhangulag, részint szótöbbséggel: Lőrinc József, Rind Elek, Rind Antal, Pataki István, Fekete István, Koch Bernát, Závodszy Máté, Szirák Péter, Tóth Péter, Holovits Antal. A választás iránt nagy volt az érdeklődés, amennyiben több mint 400 szavazó élt szavazati jogával.

„Szabadkai dalegyesület” 1890-ik évi november 22-én, este 1/2 8 órákor, a „Nemzeti Kaszinó” helyiségében táncvigalommal egybekötött házi dalestélyt rendez. A dalestélyt közzacsora követi.

Sokadalmis pályázók. A bajmoki 9 rendőri állásra eddigelé 118 pályázó jelentkezett, a választás e hó 20-án lezend, tehát addig még a pályázók száma is valószínűleg szaporodhat.

Gyászír. Bagi Pál, Bajmók község érdemes bírájának nejét, e hó 14-én délután vitték örök nyugalomra, a községi lakosság nagyobb részének jelenléte és részvétele mellett.

Választás Szivacon. Folyó hó 11-én reggel 8 órákor vette kezdetét Poppovits Dusan járási főszolgabíró ur elnöklete alatt a kisorsolt községi képviselőtestületi tagok helyébe az új tagok választása, mely alkalommal a következők választottak meg: Hetteszheimer Jakab takarékpénztári pénztárnok, Schuller József, Ferenc Ádám, Jakobi Vilmos, Vikkert Frigyes és Czimmermann Ábrahám id. rendes tagokká. Szorg János, Schweizer Jakab és Veiland Henrik póttagokká. A választás iránti érdeklődés nagyon kicsiny volt, mert mindössze 37 szavazat adott be.

Utazás dr. Kochhoz Berlinbe. Konyovits Jusztin helybeli nagybirtokos fia, dr. Konyovits Dávid, kin a tuberculosist tünetei mutatkoztak, dr. Popovits István városi másodorvossal Berlinbe utazott, hogy az oly hamar az egész világon feltűntést keltett Koch-féle gyógyódmódot használja. Az egész város őszintén kívánja a tehetőséges s mindenki által becsült fiatal dr. teljes felgyógyulását.

Jegyzőválasztás. Kiskérről írnak nekünk: községünkben nov. 15-én tartott meg a jegyzőválasztás, egyhangulag Krób Pál ujverbázi aljegyző választott meg. Ezzel szerencsés megoldást nyert a már-már hihetlenné vált „kiskéri ügy”, mely kapcsolatban az óriási árvtári hiánnyal, csaknem tíz éven át foglalkoztatta a felettes hatóságokat és magában a községben a lehető legnagyobb pártoskodásra, egyenlenségre és gyűlölködésre vezetett. Most Molnár Károly főszolgabírónak igazságszeretete, erélye és tapintatos eljárása lehetővé tették, (amit köszönettel előismer minden községi lakos) hogy Kiskér községe visszatérhetett a rend, a béke, a fejlődés útjára és hogy ez uton ugy anyagi jólét, mint erkölcsi életének megizmosodását mindinkább elősegítheti. Legyen ezzel eltemetve a szomorú „kiskéri ügy” s hol eddig a vizsály, a harag és a keserűség tövisei sebeztek meg a szíveket, ott ezentúl szép, illatos örömvirágok fakadjanak!

Veszedelmes fogadás. Bajáról írnak, hogy egy mohácsi molnár egy negyed akó borba fogadott, hogy a jelen hideg időjárás dacára megfürdik a Dunában. Fogadását meg is nyerte és a hideg fürdő után egyenesen a koresmába szaladt, hol vig cimborák társaságban a megnyert egy negyed akó bort nyomban elfogyasztotta.

O- és Uj-Verbász ev. hitközségi püspökvaslaszó gyűlésükben Sárkány Sámuel pilisi lelkészre, Kis-Kér pedig Belohorszky Gábor főesperesre adták szavazataikat.

Himen. Stern Adolf szabadkai kereskedő, vasárnap délután esküdtött meg a helybeli izr. imaházban Háy Riza kisasszonnyal, Hay Lipót helybeli dohánytözsdés leányával. — Titelen Rebák Ferenc kir. aljárásbíró hétfőn vezette oltárhoz Gaszner Aranka kisasszonyt, Gaszner ottani kir. közigyező leányát. — Teltsch Gáspár városunk jó hírnévnek örvendő kereskedője jegyett váltót Grünfeld Fülöp szabadkai kereskedő leányával, Berta kisasszonnyal.

Meghívó. A f. évi november hó 22-ik napján a szántai olvasó-egylet helyiségében táncsal egybekötött halpapríkás rendeztetik. Belépti-díj 1 firt (vacsorával együtt). A tiszta jövedelem a kupuszinaí tüzkarosultak javára fordítatik. Kezdeté 8 órákor.

Rossz járda. A zombori római kath. szentegyház keresztje előtt a járdából vagy tiz téglá helyéből nem csak hogy ki van mozdítva, hanem teljesen hiányzik. Ajánlom elkészítésre a gondnok figyelmébe. Egy arra járó.

Adakozók. A kupuszinaí tüzkarosultak részére adakoztak: Brezsovski Vazul 1 firt, Csészer Antal 1 firt, Sztankovity Lázár 50 kr, Bencez Mihály 1 firt, Milyi Sztvetozár 50 kr, Nicolies Aurél 50 kr, Józity Ferenc 50 kr, Kovácvé Sándor 40 kr, Blagojev Jakov 8 kr, Szadzskov Nikola 3 kr, Lyubojev Mita 4 kr, Bunyevcevsz Szima 10 kr, Vraesarity Ivan 10 kr, Nagulov Péra 10 kr, Martonoski Dávid 30 kr, Miritly Elizaveta 10 kr, Plavitsy Jovan 14 kr, Sztójsity Ráda 10 kr, Gyurisity Joca 10 kr, Popovity Evica 40 kr, Nikolyity Sztéván 10 kr, Belyanszki Tósa 10 kr, Gain Mladen 30 kr, Baeslity Gyoka 10 kr, Katanity Gyura 40 kr, Szimin Zsviko 10 kr, Pávkov Sztéván 10 kr, Mrgyanov Petar 20 kr, összesen 8 firt 39 kr. Kelt Ó Sztapáron, 1890. november hó 1-én. Mila Katity bíró, Brezsovsky Vazul jegyző.

Korcsolyázó-egylet választmányi ülése. A szombaton tartott választmányi ülés érdekes s az egy-letre nézve életbevágó ügyekkel foglalkozott. Elhatározottat mindenk előtt, hogy a gyűjtő-ívek a választmány női tagjainak azonnal ki fognak adni, hogy a beiratkozás már most lehetséges legyen. A választmány dr. Vujevits Zoltán indítványát, mely 2 Norton féle kut beszerzésére vonatkozólag, helyesli, határozatot azonban nem hoz; függővé teszi ezt attól, hogy lesz-e rövid idő leforgása alatt viz a koresolya-téren s attól, hogy mi ez irányban az egyesület mérnökének Seybold Károlynak véleménye. Egy állandó koresolya csarnok építésének eszméje is felmerült — (erre még részletesen visszatérünk. A szerk.) s ez irányban megbízott az elnökség, hogy a szegedi és aradi koresolya csarnok tervét és költségvetését mielőbb kérje el. Fényes jégünnepeket, napi jegyek célszerű elárúsítását illetőleg hozott határozatok után, egy koresolya piknik rendezése lett elhatározva.

Kántori eskü. Ripczó János, véglegesített kántor, vasárnap tette le a helyb. r. kath. templomban, a kántori esküt.

O-becei hírek: Az „ó-becei polgári magyar dalkör” szini osztálya által e hó 9-én rendezett szini előadás alkalmával Berzsek Árpád „Nézd meg az anyját” című vígjátékát adták elő. Az előadáson igen szép számú közönség volt jelen az esős idő dacára is. A műkedvelők játékukkal a közönség megelégedését és tetszését vívták ki; különösen sok tapsot kapott Barna Gizella kisasszony, ki ügyes játékaival mindenkit megnyert. Élénk játékukkal kitűntek még a nők közül: Frenner Juliska k. a., Bock Antonia és Drakota Jozefa kisasszonyok; a férfiak közül: Obaleczky Gyula, Sándor György, Jódal Gy. és Fárbas J. Az előadást tánc követte pezsgő jó kedvvel. A jótékony célra 40 firt jutott, még pedig 20 a kupuszinaíknak és 20 a tokaji tüzkarosultaknak. — A dalkör legutóbbi választmányi

ülésén elhatározta, hogy december végén fogja megtartani ez évi második alapszabályszerű hangversenyét. — Előkelő körökben mozgalom indult meg az iránt, hogy még advent előtt egy jótékonyeclu koncert rendeztetnék, melyen való közreműködésre ft. Almásy Miklós jól ismert művész már fölkeretett. — Uri kaszinók helyisége csinosan átalakított. Miután egy szobával ki lön bővítve, újra festették s új butorokat szereztek be. Most három csinos teremmel bir kaszinónk s így díszére válik városunknak. Csak még most oda kellene hatni, hogy az ugyszólván senki által sem olvasott német lapok számát kevesítve, helyettük magyar „Hét”, „Magyar Salon”, ezek csakugyan oda illenek a kaszinó asztalára! — Most különben mindenkit községi ügyeink foglalkoztatnak. Nagy feltűntést keltett Zavisits jegyzőnek felfüggesztése. — s.

Szeghegyről írnak: A folyó hó 12-én meg-ejtett községi képviselő választásnál oly nagy közöny mutatkozott, hogy 800 szavazatból csak 31 adatott be. Megválasztottak: Karbner Fülöp, Rettenbach Fülöp, Exle Fülöp, Gebel Fülöp, Peter Lukács, Gerber Miklós, Gerber Ferenc, Benzinger Keresztély, Thomas Péter, Schäffer István. Póttagok: Becker Fülöp, Rüger Fülöp, Müller Fülöp, Exle Fülöp. Eljének a Fülöpök.

Kérelem. Az Eötvös-utca sarkától a Juhász-féle vendéglőépületig vezető átjáró és az ottlevő hid oly rossz állapotban van, hogy a közlekedő közönség csak kerülő utakon avagy sárban jut céljához. Ezen átjárónak haladék nélkül való helyreállítását kéri a környékbeli adót és potádót fizető lakosok.

Jóváhagyás. Ujvidék sz. kir. város lakbérleti szabályzata miniszterileg jóváhagyatott.

Névváltoztatás. Goldring János bajai illetőségű budapesti lakos vezetéknévét „Gonda“-ra változtatta.

Szintársulat Zentán. E hó 15-én kezdte meg működését Zentán Fábán László szinigazgató 23 tagból álló szintársulatával.

A száj- és körömfájás városunkban is kitűtött a sertések között. Mint értesülünk Konyovits Jusztin hízó közt lépett fel ez a vézes betegség, melynek tovaferjedése ellen városi állatorvosunk Matzitz, minden lehető elkövetett. A baj pár nap óta nem terjedt s így hihető, hogy elnyomható lesz, mielőtt járványszerűleg fellépne. Az inficiált Konyovits-szállás most rendőrségünk éber őrizete alatt áll.

Az ókanizsai ifjuság f. hó 22-én a helyi keresztény- és izr. nőegyletek javára 50 kros beléptidíjjal Katalinbálat rendez. A zártkörü bál iránt minden téren nagy az érdeklődés.

Betörés. Mihályi Julia és Lékó Irma ókanizsai óvónőket f. hó 13-án este, midőn 9 óra után lakásukra hazatértek, kellemetlen meglepetés érte. Ugyanis azt vették észre, hogy valami gézengúz, reete gézengúzok, míg ők hazulról távol voltak a lakásukba betörték s nagyobb értékű arany és ezüstműveket, ékszereiket elorozták. Az esetről jelentést tétetvén, a tapintatos rendőrség 14-én reggel kézrekerítette az enyém és tied közti különbséget nem respektáló jómadarakat Bagi István és Lengyel István személyében, kik az értékeket visszaadták s alkalmas helyen várják a jól megérdemelt jutalmukat.

Szegény orvosok. Egy külföldi lapban olvasuk: Ha egy orvos betegeit meglátogatja és azok egészségesek, akkor csak azért jött, hogy ebédre meghívassék. Ha nem fogadja el a meghívást, — akkor csupán a pénz bir előtte értékkel, de a szórakozásnak nem barátja. Ha templomba jár — álszentnek mondják. Ha nem megy templomba — atheista. Ha valamely vallásos dologról tisztelettel nyilatkozik — akkor képmutató. Ha kerül minden a vallásra vonatkozó nyilatkozatot — materialista. Ha divatosan öltözködve jár — hiunak és tetszvágyónak tartják. Ha nem ad sokat külsejére — hiányzik az önbecsülése. Ha felesége házias és nem tesz látogatásokat — a társaságot nem tartja magához méltónak. Ha sokat jár társaságba — akkor férjének reklámot akar csinálni. Ha az orvos fogatot tart — már nagyon megszedte magát, ha gyalog jár — szegény ördög. Ha rövid vényeket ír — hanyag. Ha hosszukat ír — akkor a beteget gyógyszerekkel teszi tönkre. Ha gyorsan hajtát kocsiával — akkor ugy tesz, mintha sok dolga volna. Ha lassan hajtát — akkor lovát kiméli a beteg rovasára. Ha a beteg meghal — akkor az orvos az oka. Ha a beteg egészséges lesz — akkor a család önfeloldozó ápolásának lehet köszönni. Ha sokat beszél — akkor nagyon bizalmaskodó. Ha keveset beszél — akkor közlékenyebb orvost jobban szeretnének. Ha politizál — akkor nem foglalkozik szakmájával. Ha soha sem beszél politikáról — akkor mameluk. Ha egy szép patiensnót meglátogat — akkor udvarló. Ha ugyanazt a gyógyszert többször rendel — akkor egyebet nem tud. Ha változtatja az orvosságot — akkor a gyógyyszeresszel paktál. Ha egy népszerű orvosságot ajánl — akkor csak a divatnak enged. Ha antipirint rendel — akkor azt nélküle is tudták volna. Ha beleegyezik a consiliumba — akkor nincsen önbizalma. Ha megtagadja, mert fölöslegesnek tartja — attól fél, hogy kisérlje a tudatlansága. S ha még honoráriumot is mer kérni, vagy a járandóság felével már megelégednék, — akkor nem kap semmit! — Ki nem szeretne ily körülmények közt orvos lenni? Feleletet kérünk!

Megszűnt száj- és körömfájás. A kerületi állami állatorvosnak előterjesztése alapján Zenta városában, egy Moholy községében a szarvasmarhák és sertések között járványosan uralkodott száj- és körömfájás megszűnven, azok a zárlat alól feloldatnak.

Kutyabarátok figyelmébe. Nothnagel bécsi híres tanár minapi előadásán hallgatónak egy beteg hölgyet mutatott be, ki rövid idő óta májbjában szenved, mely beható vizsgálat után súlyos betegségnek bizonyult be. A nő májában hólyagféreg van, mit ölebétől acquirált. Ez egy 4 milliméternyi apró féreg, mely mint elődsi található a kutyán. Nothnagel tanár hangsúlyozta, hogy az elődsinek elterjedése az utóbbi évtizedekben csak a kutya-„kultusz” terjedésének köszönhető. Különösen a kis, csinos ölebecskék veszedelmesekek, melyek sokat adnak a tisztaságra. Órákig elnyalogatják magukat, miközben könnyen megtörténhetik, hogy néhány ily parányi elődsi marad nyelvükön s innét aztán az urnőre származik át s többnyire májbetegségeket okoz, melyek rendszeren halálosak.

Városi ügyek.

A törvényhatósági bizottságnak határozatát, mellyel a Falcione Gyula-féle ösztöndíjnál fűresébe jött egyik hely Józits Alajosnak adományoztatott, a vallás- és közoktatásügyi miniszter helybenhagyta.

Ferenc József laktanyai pótraktár és kibővítésére szükséges építkezések végrehajtására vonatkozó megállapodásokat a honvédelmi miniszterium egyetértve a közös hadügyminiszteriummal helybenhagyván, a kivitel tekintetében még szükséges részletek megállapítása iránt a polgármester elnöke alatt a vegyes bizottsági eljárás e hó 21-én fog megtartani.

Az ebadó kivetési munkálatai befejeztetvén és a védjegyek megszerzetvén, azok kiosztása legközelebb meg fog történni, mellyel egyidejűleg az adó is le lesz fizetendő. Mindezekről a közönség már legközelebb hirdmény útján is fog értesülni nyerni.

A kedvező időjárás folytán a fák tiltetése még mindig lehető lévén, felhívjuk a közönség figyelmét a városi faiskolákra, melyekben kitűnő minőségű és igen jutányos ár mellett kaphatók csemeték. Árjegyzékek kívánatra Vukicsévits Péter tanácsnoknál, mint a kertészeti bizottság elnökénél kaphatók.

A városi tanács pénteki ülésében Fischer Cecília és dr. Molnár Gyula kihágási ügyét fellebezés folytán vizsgálat alá vevén, dr. Molnár Gyulát az ellene emelt vád alól teljesen felmentette, Fischer Ceciliára nézve pedig a vizsgálat kiegészítését rendelte el. Ezzel azt hiszik ezen nagyon is hirhedtté vált ügynek a nyilvánosság elé tartozó része befejezést nyert.

Fizetik az adót. A városi adóhivatalnál e legutóbbi két hét alatt oly tekintélyes összegű adó folyt be, minőre a korábbi években gondolni sem részeltünk volna. Ugyanis november hó 1-től 15-éig állami adóban 29,358 frt 25 kr, községi pótdobban 11,000 frt 60 kr, tehát összesen negyvenezer forintot felül fizetett be. E tény is igazolja egyrészt polgárságunk fizetőképességét, másrészt polgármesterünk erélyét.

Komédia.

„Oh azok a nők“, de különös teremtések. Az egyik elfelejté, hogy a színpad szalon képez és kinyitja a napernyőjét, hogy a közönségnek megmutassa, milyen szép az kinyitott állapotban. A másik ugyan nem nyit napernyőt a szalonban, hanem variálva az ismert népdalt „piros csizma van a lábán, nem süt a nap a szemébe“ — fehérrubájához, ha nem is piros csizmát, de piros keztyűt vesz, talán szintén azért, hogy — a nap ne süssön a szemébe. — „Oh azok a nők“ különösen igen szellemes szórakozásul szolgáltak, nemcsak a világban, hanem itt, a világot jelentő deszkákon is. — Mint méltó párja „azoknak a férfiaknak“, akiket a multkor olyan pompásan összevágó előadásban adtak, ők is dícséretreméltóan viselték magukat és a színpad minden nevét meg kellene említenünk a méltatásban.

Kezdjük az új erőn. Az igazgatóságot annyiszor szidjuk és ime, milyen áldozatokat hoz. Ideszertődött Nagy Imrét. Hanem az ügytelenség, a melyet mindenben konstatálunk, itt is mutatkozik. Ahelyett, hogy a Vasgyárost vagy efféle hásszerelmes szerepeket adna neki, mint aminőkben másutt a legnagyobb sikerrel szokott vendégszerpelni, itt ráosztanak egy pincérszerepet. Igaz, hogy nem közönséges pincér, hanem főpincér volt — de mi az egy Nagy Imrénének? A szerep kicsiny volt a művészt is lenyomta, hogy úgy mondjuk kisebbitette, olyan kis nagy imrévé tette, hogy mi a darab vége felé kezdünk arra a gondolatra jönni, hát ha ez nem is az igazi? Kis szerepét különben elég jól adta, de már a jelzett gyanú miatt nem tudunk járta oly méltánnyal lenni, aminővel lettünk volna, ha bizonyosak lehetnénk „Nagyságában“.

A másik új erő Csatárt fogja egyik hős szerepétől megfosztani, — megjött a kompetens hun „előd“, Arday Atilla. Ha megint megy „Hun utódok“ (világrt sem úgy értem, hogy itt menjen, hanem valahol távol, Baján vagy Pancsován), akkor lesz kompetens Atillájuk. Még csak Baksay bácsinak kell egy elég szűk atilláról gondoskodni, a melyet ráadjanak — ha ugyan történetileg beigazolható, hogy Atilla viselt atillát, mert ez ép oly kétséges, mint a milyen bizonyos, hogy Rákóczy sosem hallotta a Rákóczy-indulót és Hunyady János sohasem ivott a Hunyady János keserűvízből.

„Oh azok a nők“ majd rossz néven veszik, hogy egy elterelődött a figyelmünk róluk, tehát végezzünk velük. Breznainé (Dorné) diszkrét játéka az anyóst oly szeretetreméltóvá tudta tenni, hogy nem is csodáljuk, hogy oly derék vót kapott, mint Kiss Pista — akarom mondani Stein Felix (Szarvasy), aki Hedviget (Vida Etelka) és Grosser Pál kolléga (László), aki Margitot (Prager Zsuzsi) boldogította. Mindnyájan jól összevágó jeleneteket produkáltak. A férjet Balási szokott humorral adta. Színay (Hilberg) szerepében nemcsak a szerep szerint, de játékban is nagyon eltört a olyan feleség mellett, aminő Aitner Ilka volt. O oly ritkán játszik, hogy ezt a szerepét is ráért volna oly jól kidolgozni, mint azt a Walterével tette az „Oh azok a férfiak“ ban. Borbély (Pfeffermann) állandó derültségben tartotta az elég szép számú közönséget. Réthlyes (Kornelius) azt ajánljuk, hogy ha lánynezőbe megy, fessebb kabátba bujjék, mert nem mindenkinek hódítható meg oly könnyen a szive, mint a kedves Brant Elláé (B. Kiss Ilona). Meg kell, azaz, hogy meg akarunk emlékezni még egy szereplőről, Cserna Esztről, aki azonban csak a színpadon szerepelt, mert szerepét Prager Zsuzsi vette át hirtelen megbetegedése miatt, és mint értesülünk, ezental már a színpadon sem fog szerepelni, mert egyáltalán lelép a színészi pályáról, és ha fog még szerepelni, azt nem a festett, hanem az igazi világban fogja tenni. Bajos alakja a színpadról hiányozni fog, és mi ezen önző sajnálkozással vegyített üdvözléssel búcsúzunk el tőle a világon, reményelve, hogy lesz még viszontlátás egy jobb világban, a mely „tul“ ság csak a lámpákon való „túlt“ akarja jelenteni.

„A genuai dudás“ ismétlése igen jó gondolata volt az igazgatóságnak, mert egyrészt a közönség érdeklődése is még elég meleg volt az első előadás híre után, aztán meg a szereplőknek is alkalmat adott, hogy a multkori főpróba (mert az első előadás rendezetlensége miatt méltán nevezhető annak) csorbáit kiköszörüljék, ami fényesen és fényesre sikerült is. Nagy számú közön-

ség gyönyörködött a dudás (Vida) szép dalaiban és szép alakjában.

A dalok ép oly hatásosok voltak, mint a multkor és mivel most a rendezés is jobb volt, még a szöveg sem tetszett oly borzasztó ostobának, aminőnek első elkeseredésünkben találtuk. Jellemző az asszonyi hegemoniára az, hogy ahol a dudás Pipinot tenorista adta, ott megbuktak vele, itt ahol nő adja, itt sikert arat — a közönségnek denikve mindig jobban tetszik egy Pipina, mint egy Pipino.

Talán segített Szarvasy Borbélynak, hogy a szarvasi borbélyra méltó szójátékait csinálhassa? (Bocsánat ezen szarvasi borbélyos szójátékért!)

Ha oly nehéz új operetteket betanulni és operetteket újonnan betanulni (ha nem ukak is), úgy igen helyesen teszi az igazgatóság, ha a tanulási idő közben betanult dolgokat adat, hogy a szereplők alaposabban készüthessenek. A jövő hétre két szép operette van kitűzve, „Szép Helena“ Vidával a címszerepben és „Fatinitza“ mindkét primadonnával. Minthogy mind a kettőt részben újra tanulják, jó lenne egybetanultatni adni, mert a közönség bizony egyikre sem vár türelmetlenül, de mindkettőhöz elmegy szívesen, ha tudja, hogy gondosan lesznek előadva. Vannak olyan operettek is, a melyeket a közönség igazán elvár. Ilyen Rip. Még itt nem járt ám társulat, a melynek elengedettük volna. Kérjük szépen, szerezzék meg. Hiszen nincsen innen olyan messze Szabadka...

„Viola az alföldi heronia“ egész héten át rettegésben tartotta a közönséget a színpadon és vasárnap csakugyan el is jött. De nem volt olyan nagy a baj, mert a földszinten többen voltunk, mint ők ott fenn, és annyival kevésbé ijedtünk meg tőlük, mert láttuk, hogy se puskájuk, se pisztolyuk el nem sült, amikor kellett. Ha én vagyok az a főbíró, aki Borbély: „oljan százbot vágatok azokra a lövöldözőni nem tudókra, hogy magam is megsajnálom!“ — mert az ilyen ostromkomédia, amilyent ott mutattak, bizony nagyon kilóditja illuziójából azt is, aki még benne van. Egy-egy ötpernyi pauza minden lövés közben, a pandurok meg egyáltalán nem lönek, és mi képzeli, hogy most zsványt ostromolnak! Már akkor mi azt különben szoktuk megeselekedni a kertek alatt, olyan istenigazában kékre-zöldre vertik egymást, mintha belénk szállt volna az az isteni szikra, a mely most Egyrék puskaporából hiányzott.

Az előadók elég jól működtek közre, habár éreztették, hogy ők sem veszik komolyan a dolgot. Egyrészt szívesebben látjuk oly szerepben, a melyben táncolni és énekelni valója is van. Deréki a Peti hálás szerepét jól érvényesítette. Aitner, Breznainé, Balási, Oláné, Csatár, László, Szarvasy a szokásos gonddal alakítottak. Asztalos dalait és táncát külön megapsolták.

Hogy ha már az efféle ócskaságot előveszik is, és jobbnak hiányában, előadják, Isten neki, de minek azzal egész héten át a színpad alján fejegetőzni? Ep így meglátott bennünket az a lir, hogy az igazgatóság, dacára az eddigi népszínmű „újdonságok“ megszerzésénél hozott óriási áldozatoknak, megszerzte a „Parlagi Jancsi“ című újdonságot is, sőt élénk alkudozásokat folytat Gaál örökösével, a „Peleskei Nótárius“ előadási jogának megszerzése végett. Reméljük, hogy megkapja.

De hát komolyan szólna, nem lehetne egy, csak néhány évitessel újabb népszínművet látnunk. Pl.: Felhő Klári, milyen szép szerepe lehet Szöllősy Ilonának, van hozzá olyan Viola Evánk, mint Aitner és olyan Fátoly Gergegyünk mint Egyry. Vagy Paraszt kisasszony Vida repertoírjában, olyan Fátoly Ferkóval mint Egyry. Hát ezen Fátoly szerepeire fátolyt borított Egyry?

A hervadt Viola, mint a legtöbb regényből készült színmű, unalmas hosszúságával nem nagyon bilineselte le a közönség érdeklődését, mely pedig, különösen az olesőbb helyeket, egészen megtöltötte. Ez utóbbi helyek nagy kelendőse miatt azt ajánlanók, hogy a 80 krosak utolsó soraiból, melyek soha sem keltek el, ilyen olesőbb helyeket kellene csinálni.

A közönség látogatási kedve több mintha fokozódott volna, ezt annyival is örömebb konstatáljuk, mert most az előadások gondossága ellen is kevesebb a panasz!

Színházi hírek. Kedden, november hó 18-án „Parlagi Jancsi“ Szentpéteri Zsigmond egyik régibb énekes vigjátéka adatik, mely Egyrynek ismét alkalmat nyújt, gyakrabban méltatott tehetségét kitüntetni. Szerdán Offenbach örökijü operettje a „Szép Helena“ kerül színre a címszerepben Vida Etelkával. Csütörtökön újdonságul itt először Gabányi vigjátéka: „Az apócsok“ Ez új vigjáték a fővárosban legközelebb határozott sikert aratott és folyton a műsoron tartja magát. Szombaton Souppé operettje „Fatinica“ adatik, melyben a főszerepek: Szöllősy Ilona, Vida Etel, Csatár, Perényi, Borbély fogják játszani. Az utána következő héten a társulat szorgalmának több újdonság színrehozatala által kívánja tanujelést adni, melyek között első helyen „A valóni nász“ (die Hochzeit von Valen) kell említenünk. Broeiner és Ganghofer e legújabb nagyhatású színműve Bécsben eddig több mint 50 előadást ért meg és Budapesten a nyáron is határozott, jól megérdemelt sikert aratott. Előkészületen van továbbá: „A nagy Galeotto“ Echagary kitűnő új színműve és Lope de Vega „Király és pór“ című klasszikus vigjátéka.

Művészet és irodalom.

Megjelent: „A Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat évkönyve.“ Szerkesztő Grosschmid Gábor. IV. füzet. Tartalma a következő: 1. Adatok Zombor város multjához és a város régi jövedelméi. Iványi Istvánról. 2. Eladásra szánt kamarai birtokok becslése. Iványi Istvánról. 3. Keresztur község archeológiája. Kuzmiák Sándortól. 4. Történelmi nyomok. Rónay Istvánról. 5. Zenta az Árpádok alatt. Dr. Dudás Gyulától. 6. Bács-Bodrogh vármegye történelmi irodalma. Összeállította Iványi István és Grosschmid Gábor (folytatás).

Megjelent a magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete által 1890. évi szeptember hó 28-án Budapesten tartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyve, a következő tartalommal: 1. Igazolható bizottság jelentése. 2. Elnöki jelentés és a pénztári számadások vizsgálata. 3. Az egylet szaklapjáról vezetett 1889. évi kiadói számadás. 4. Az árvaházi alapok állásáról. 5. Az árvaházi alapról készített szabályrendelet. 6. A Vágó Ferenc siremlekkére begyűlt összeg bejelen-

tése. 7. A pályamunkák megbirálására kiküldött bizottság megválasztása. 8. Az 1891-ik évi költségelőrányszat. 9. Az Emlékirat elfogadása. 10. A közlekedési miniszterhez intézendő kérvény. 11. Baranya- és Szatmármegyéek indítványai fölötti határozat. 12. A Nagy-Küküllő megyében alakult jegyzői-egylet becikkelyezése. 13. Barta László indítványa. 14. Pestmegye jegyzői egyletének indítványa. 15. Dormány Imre indítványa. 16. Beregmege indítványa. 17. Beregmege indítványa. 18. A dobó-ruszkai körjegyző előterjesztése. 19. Szemplenmege tagdíjhátralék leiratása iránti kérvényének tárgyalása. 20. Tolnamegye tagdíjhátralék leiratása iránti kérvényének tárgyalása. 21. Vasmege tagdíjhátralék leiratása iránti kérvényének tárgyalása. 22. Szegedy Albert indítványa.

Pályázat alkalmi színműre és zenedarabra. A bndapesti népszínházi bizottság a következő pályázati hirdetményt teszi közzé: 1. Kivántatik az 1848. évi március 15-iki budapesti eseményeket tárgyaló, lehetőleg népies irányban tartott s a népszínház műsorába illő, egész estét betöltő színmű, mely az említett történelmi momentumot színpadon élvezhető formában elevenítse fel a közönség előtt. 2. Kivántatik a szabadság diadalát dicsőítő a fentebbi alkalmi darabba beillő magyar stíli induló vagy himnuszszzerű zeneköltemény partitúrája. 3. Az alkalmi színdarab jutalma 50 darab, a zenemű jutalma pedig 10 darab 10 frankos arany. 4. Pályázati határidő a folyó év december 31-ének déli 12 órája. 5. A népszínházi bizottságny fentartja magának a jogot, hogy a jutalmakat csak az esetben adja ki, ha intencióinak és a színpad követelményeinek megfelelő műveket talál a pályázók előtt. 6. A megjutalmazott művek előadási joga Budapest fővárosban kizárólag a népszínházé lesz, valamint kikötöttik előre az is, hogy a műveket a népszínházban való előadásuk előtt sehol másutt színre hozni nem lehet. A népszínház a színműért a szokott írói díjat fizetni fogja a szerzőnek, a pályanyertes zenemű szerzője pedig a népszínház igazgatójával külön egyezsége léphet. 7. A pályaművek tisztán és olvashatólag, idegen kéz által irva és bekötve küldendők be a népszínházi bizottságny jegyzőjéhez, Rényi Dezső urhoz (régí városháza I. em. 22. sz.). A jellege ugy a kézirat első lapjára, valamint a szerző nevét és lakását tartalmazó levélborítékra is felirandó. 8. A népszínházi bizottságny által a pályaművek megbirálására felkérendő bizottságok tagjainak névsora előlegesen közzé fog tétetni. 9. A jutalmat nem nyert művek kéziratát szerzőknek vissza nem adatnak. 10. A megjutalmazott művek 1891. év március 15-én színre fognak kerülni a népszínházban, a szerzőknek előre megadotván a jog, hogy a népszínházal egyidejűleg a vidéki színpadokon is előadhatassák darabjukat. 11. Nem magyar nyelven írt színművek nem fogadtatnak el a pályázatra s bírálat alá nem bocsátatnak.

„Önképzésünk akadályai“ címmel 142 oldalra terjedő tanulmányt írt és adott ki Dreisziger Ferenc, adai néptanító. A könyvet mely a néptanítók önképzését gátló okokkal foglalkozik, legközelebb bővebben ismertetjük. Kapható a szerzőnél Adán. Ára 1 frt.

Almanach. A magyar olvasó női közönség ósz felé már napról-napra lesi, mikor jelenik meg a Singer és Volfner Almanachja, szokott élvezetes tartalmával. Nos tehát sietünk tudatni, hogy az 1891. évre szóló Almanach megjelent, jól hangzó tekintélyes nevekkel, melyeket a magyar közönség legkedveltebb írói viselnek. A szokott előszót Mikszáth Kálmán írta, a ki igen mulatságosan fejt ki az ő előszóirásait s általánosságban az irodalmi viszonyokról is beszél. Utána következik az atyamester, Jokai Mór, majd Gyarmathy Zsigáné, a kedves erdélyi elbeszélő, azután Murai Károly, Vadnai Károly, Herczeg Ferenc, Bereczik Árpád, Agai Adolf, Hevesi József, Margitay Dezső, Dóczy Lajos, Sebők Zsigmond, Rákosi Viktor, Bárony István, Kozma Andor és végül ismét Mikszáth Kálmán. A diszes kiállítású kötet ára 1 frt. A tavalyi Almanach 7500 példányban kelt el, az ideit el fog kelní tízezerben. Mert az ideit jóval gazdagabb mint a tavalyi.

A katolikus egyház és a keresztény vallásfelekezetek közötti viszonyosság. Ily című munkát küldött be hozzánk Esztergomból dr. Barta Béla. A szerző katolikus szempontból taglalja a kérdést, törvénytelennek tartja Csáky ismert rendelkezését a szabad kezet kíván hagyni a szülőknek gyermekeik vallását illetőleg. A mű, — mely habár egyoldalú, de állaposságánál fogva igen figyelemre méltó dolgozat — a széleskörű egyházi jog s — ami ritka — közjogi ismeretekről tesz tanúságot.

Rigmusok. Mint már említettük, ez lesz a címe annak a kötetnek, melyben *Révész Ernő*, a vighumorú tárcairó és verselő, összegyűjtött verseit kiadja. Előfővezetésre felhívása így szól: „Elszörtan napvilágot látott verseim legközelebb kötetbe gyűjtve jelennek meg. Ide nem tartozó körülmények folytán, engem a kiadás pénzügyi oldala egyenesen nem érdekel. Ne tessék tehát azt hinni, hogy én fogdosom a praenumeránst. Gyűjtővet csak az ösmeretséggemnek küldök; de annak sem kell ezt komolyan venni. Ha én minden ismerősömnek minden könyvét megvásárolom, akkor én már réges-régen csödben állók. A kötet egyébiránt vagy nyolc ivre való lesz, megjelen legkésőbb december folyamán s ára bérmentes megküldéssel 1 frt. Ezt az összeget kérem címre (Bajmok, Bácsmege) november 20-ig megküldeni. Öt gyűjtött előfizető után egy tisztelet példánnyal szolgál a kiadó.“

Családi értesítők bélyegéről.

X. r. kath. lelkész N. N. hívó részére szabályszerűen alkalmazott és szabályszerű bélyeggel ellátott családi értesítőt állított ki nősülési engedély kieszközölésére.

Az értesítőben megnevezett családtag egyike Z-ben nősülvén, ezen nősülési esetnek a családi értesítőbe leendő bevezetésére és bizonyítására a z—i lelkész hivatalból fölkérte, mit ez készségesen és díjmentesen teljesített is.

Az ekként fölszerelt családi értesítő rendeltetése helyére betérjesztvén, bélyegkonkítás címen megleteleztetett és N. N. hívó fölemelt bélyegilleték fizetésére köteleztetett; kérdés: 1. jogos-e a büntetés? 2. ha igen, ki büntetendő?

E két kérdés hozzám intéztetvén, szabadjon azokra azok *közérdeke* természeté iránti tekintetből nyilvánosan is egyéni véleményemet indokoltan kifejezni.

1876. évben Magyarország hercegprímása kérdést intézett a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz: minő szabályok követendők az anyakönyvi kivonatok bélyegzése körül oly esetekben, midőn valamely anyakönyvi adatot az egyik lelkész hivatalból kér el valamely más anyakönyvvezető lelkésztől?

E kérdésre nézve 29722/1876. sz. a. az illető miniszter ur a pénzügyminiszter ural egyetértőleg feleli: „hogy ha valamely lelkész anyakönyvi adatok közlése végett a *védőtörvényi* utasítás értelmében azért keres meg egy más lelkészt, ... hogy az *ettől nyert adatot a megkereső lelkész által kiállítandó családi értesítőhöz használja*, ugy a megkeresett lelkész által kiállított anyakönyvi kivonat, *amennyiben a feleknek nem adatik ki*, mint hivatalos irat, bélyeg alá nem esik; ami pedig a megkereső lelkész által kiállítandó családi értesítést illeti, erre nézve a hivatalos lapban 1875. évi december 24-én 50711. sz. a. kibocsátott hirdetményben foglalt határozatok irányadók.”

A tisztelettel hivatkozott rendelet szerint tehát: az egyik helyen kiállítandó családi értesítőhöz szükséges, de egy más anyakönyvvezető által kiállított *kivonat* — amennyiben a feleknek nem adatik ki — bélyegmentes; a családi értesítők azonban, amelyekbe az ezeket kiállító lelkész a saját és más anyakönyvben foglalt adatokat is sajátkezűleg bejegyzí, vagy teljesen bélyegmentesek, vagy csak 50 krnyi bélyegilleték alá esnek, vagy mint összesített anyakönyvi kivonatok annyiszor igénylik az 50 krnyi bélyegjegyet, ahány szül., esk., haláleset tanúsítatik azokban.

Ez volt a gyakorlat 1876-tól. Azonban a m. kir. honv. miniszter 1885. évi október 26-án 51870/VIII. sz. a. kelt körrendeletével kiadott utasítás 41. §-a szerint: „ha a család egyik vagy másik tagjának születési vagy halálozási napját, a családi értesítőt kiállítani köteles anyakönyvvezető kimutatni nem képes, mivel például a család egyik vagy másik tagja más egyházban született, illetőleg halt meg, az ily körülmények, amennyiben az 1868. évi XL. t. c. 17. §-a és ezen utasítás 40. §-a szerint döntök, az illető anyakönyvvezetők *külön születési vagy halálozási bizonyítványai által igazolandók.*”

Es ugyan ekként intézkedik az 1889. évi 16300. sz. alatt kiadott m. kir. honv. miniszteri rendelet is a C) pont második bekezdésében.

1885. év óta tehát az eddig fennállott gyakorlat változott, és beállt azon eset, amidőn a más plébániai adatok *külön bizonyítvánnyal igazolandók.*

Már pedig e külön bizonyítványokra, vagyis anyakönyvi kivonatokra nézve, melyek immár eredetben melléklendők, a miniszteri rendelet *nem állapítja meg a bélyegmentességét* kedvezményt; következik: hogy aki ily *külön* kivonat kiállítását és becsatolását mellőzve, a *végi*, de hatályt vesztesztet praxsis után indul, az bélyegesen kitást követ el és megfélembendő az okirat.

Második kérdés: ki büntetendő? Qui bene distinguat, bene docet. E kérdés morális és pénzügyrendeleti szempontból bírálendő.

Az első szempontból én így fogom fel a dolgot: a lelkész tartozik ismerni a bélyegmentesség reávonatkozó szakaszait, és köteles is azokat betartani. A szegény földműves vagy iparostól nem követelhetjük a bélyegmentesség ismeretét; hanem követelhetünk tőle bélyegjegyet — a törvény és rendelet keretén belül. Ez meg is adja a bélyeg egyszerűsését, amidőn erre fölhevítik.

A fenforgó esetben is N. N. bizonyára megadta volna a z-i lelkésznek a bélyeg egyszerűsését, ha erre felszólítatik. De ez nem történvén, N. N. a fölemelt illeték megfizetésére *lelküismeretesen* nem kötelezhető; de tartozik az egyszerű illetéket megfizetni, a lelkész pedig köteles *in conscientia* neki a fölemelt illetéket visszatéríteni, azon elv alapján: qui est causa causae, est etiam causa causati.

Pénzügyrendeleti szempontból pedig felelem: hogy már 1876-ban dec. 1-én 51846. sz. pénzügyminiszteri rendelet szerint is a bélyegilleték a kiállító anyakönyvvezető *jótállási* kötelezettségének fentartása mellett első sorban a felektől követelendő. Dr. Mariska Vilmos bélyeg- és illetékszabályok című munkája szerint: a meg rövidített illeték háromszoros összege *egyetemleges* kötelezettség mellett behajtandó azon felektől, kik az illetékróvarásra kötelezettek, vagy kiket az ez iránti jótállás terhel. Csatalján.

L. M.

Törvényjavaslat a szőlőterületeknek adandó újabb állami kedvezményekről.

Szükségesnek s célszerűnek tartottuk az alább közölt törvényjavaslatot, mely bennünket is oly közelről érint s melynek méltatására még visszatérünk, közönségünkkel szó szerint is megismertetni.

Wekerle pénzügyminiszter által benyújtott javaslat a következőképen szól:

1. §. Azokra a szőlőterületekre nézve, melyek a filloxera-vastatrix rovar pusztításai folytán kiirtattak, tekintet nélkül arra, vajjon jelenleg parlagon hevernek-e, vagy időközben más művelési ág alá vonattak-e az 1883. XVII. t. c. 8. §-ában s az 1875. VII. t. c. 6. §-ának e) pontjában foglalt határozományok oda módosítottak, hogy ezen területek, ha szőlővel újból beültetettek, a beültetésre következő évtől kezdve 6 évi adómentességben részesülnek. A filloxera-vastatrix rovar által elpusztított s szőlővel újból be nem ültetett, hanem más művelési ág alá vonható területekre nézve az 1883. XVII. t. c. 8. §-ának végső bekezdésében foglalt határozományai továbbra is érvényben maradnak.

2. §. Az 1883. XVII. t. c. 9. §-a következőképen egészítettük ki.

A közvetlen termő vagy ójtott amerikai szőlővesszőkkel beültetett területek, tekintet nélkül arra, hogy előbb minő művelési ág alá tartoztak, a beültetésre következő évtől kezdve szintén hat évi adómentességben részesülnek.

3. §. Az 1883. XVII. t. c.-e., valamint a jelen törvény alapján adómentességet nyert szőlőterületek földadónyilvántartás tárgyát képezik s azok kataszteri jövedelme az adómentesség lejártá után, tekintettel a tőkék akkori számára és állására, valamint az akkori jövedelmességre, új osztályozás útján fog megállapítani.

4. §. Azokban az esetekben, melyekben a filloxera-vastatrix rovar által megirtadott valamely szőlőterület szénkénegezéssel tartatik fenn, az ekképp fentartott szőlőterület után mindaddig, míg a szénkénegezés folytatatik, a réa eső földadó kétharmad része elengedtetik.

Az adó elengedésénél követendő eljárást a pénzügy-

miniszter, egyetértőleg a földművelésügyi miniszterrel rendeleti uton állapítja meg.

5. §. Az 1883. XLIV. t. c. 49. és 50. §-ának az elemi csapások által okozott károk rendkívüli eseteiben járó adóelengedést szabályozó határozományai alkalmazandók azokra a károokra is, amelyeket szőlőkön a peronospora viticola nevű penészgomba okoz, ha az okozott kár egész dűlőket, vagy azok nagyobb részét magukban foglaló területekre kiterjed.

6. §. Az 1883. XI. t. c. 3. §-ának b) pontja hatályon kívül helyezettvén, helyébe rendeltetik:

A szőlődézsmaaváltási tartozásból leirandó:

a) oly szőlőterületek után, melyek annyira elpusztultak, hogy művelésük teljesen megszüntvén, parlagon hevernek és más művelési ág szerint nem használhatók, a tartozás egész összege;

b) azon szőlők után, melyek a filloxera-vastatrix által csak részben pusztítottak el s melyeknek földadója az 1883. évi XI. t. c. alapján az 1883. XLIV. t. c. 49. és 50. §-ai értelmében a kár mérvéhez képest iratott le, az adóelírásnak megfelelő aránylagos összeg;

c) a teljesen elpusztult, de más művelési ág alá kerülő szőlők eddigi kataszteri tiszta jövedelme és az új művelési ág szerint megállapított vagy megállapítandó kataszteri tiszta jövedelem között mutatkozó különbözethez megfelelő aránylagos összeg.

7. §. A 6-ik §. b) pontja alatt említett esetekben a szőlődézsmaaváltási tartozás aránylagos leírásának mindazon évekre van helye, a mely években a földadó leirattott.

A 6-ik §. c) pontja alatt említett esetekben az 1883. XI. t. c. 1. §-a értelmében megállapított szőlődézsmaaváltási felváltó járadékok azokra az évekre, melyekben a filloxera vastatrix rovar pusztítása folytán kiirtott szőlőterület parlagon hevert és az 1883. XVII. t. c. 8. §-a értelmében ideiglenes adómentességben részesült, teljes összegükben kiirandók, a művelési ág változásra következő évtől kezdve pedig megfelelőleg leszűllyesztendők.

Ez a leszűllyesztés fentartatik még azokban az esetekben is, midőn az 1. §. értelmében a más művelési ágba átment volt szőlőterületek nyilvántartás útján ismét a szőlőművelési ágba lettek átvezetve.

8. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter és a földművelésügyi miniszter bizatnak meg.

Törvényszéki csarnok.

(Egy monstre bűmpör. Közli: M. K.)

(Folytatás.)

Egy esendő meggyilkoltatása.

1886. év november hó 9-én éjjel, Pivnicán a csendőrszárőr épen a közszékháza előtt pihenőt tartott, midőn egy kocsi sebeseen vágatva, feljé jött. A mint azonban a rajta ülők a csendőroket észrevették, a kocsival hirtelen megfordultak s menekülni akartak. A csendőroket készen álló kocsijukra felkapván, a menekülőket üldözésére indultak. Nagy Sándor szakaszvezető „megálljt” kiáltott utánuk, minthogy azonban meg nem álltak, utánuk lött. E közben elérkeztek egy szárazmalomhoz, a melynél, Aperlits Milannak bíróságon kívül tett beismerő vallomása szerint, Tyószity és Medakov a kocsirol leugrottak, Aperlits pedig tovább hajtott. Ez azonban a csendőrség figyelmét kikerülte s midőn a csendőroket a malomhoz értek, akkor a malommal szemközti levő ház udvaráról egy lövés dördült el s Doró Mihály csendőrszárőr 16 farkassórtól által találva, összerogyott. A csendőrség ekkor az üldözéssel felhagyott, a betyárok pedig elmenekültek. Tyószity Lázár társaival ezután Tovarisován mulatott többször, a hol ezen rémtettét el is mesélte többeknek, a végtárgyaláson azonban konokul tagadott, sőt azt is megtagadta, hogy Tovarisován és Pivnicán megfordult volna.

A kir. törvényszék a végtárgyalást elnapolta, mert több tanu nem jelent meg.

A betyár büszkesége.

1886. év november hó végén Karlovicán Blazsevics Anna kerített udvarából 11 db különböző rékli lopattott el, melyek közül 3 db Arcseszkoék lakásán találtattott meg. Arcseszko az ifju, a vizsgáló bíró előtt beismerte a lopást s tettestársainak apját, Theodorovics Iliát, Tyószity Lázárt és Mrdics Zsivant nevezte meg. Ezen beismerését azonban a végtárgyaláson visszavonta. Arcseszko az idősb pedig szóval állt elő, hogy a réklikek egy Lázár és egy Zsivan nevű ember hagyta nála és Tyószity Lázárban nem akarja felismerni azt a Lázárt, aki nála járt. Tyószity Lázár, ki magát már Kovacev Tosa kocsisának degredálta, méltatlankodással utasította vissza a vádat, kijelentvén, hogy „ilyen réklikek, ha az utcán találná, még akkor is szégyenlené felvenni.”

A kir. törvényszék a kir. ügyész indítványára a végtárgyalást elnapolta, mert Theodorovics Iliá vádlott nem jelent meg.

Gyilkosság. F. hó 12—13-ára menő éjjelen, Ó-Szivacon a „Herbergen“ 8 „Fechtruder“ vonta meg magát, kik közül Fedor Samu szepesszombati származású vándorló legény Rogozinszky Eduard jaroszlavi származású megölte. Fedor Samu ugy adja elő a dolgot, hogy ő egyszerre arra ébredt fel, hogy valaki fojtogatja. Mire ő a mellelte fekvő botot felkapta s az őt fojtogatót avval többször megütötte, miközben a kezén egy vágást kapott. Erre ő a kést annak kezéből kicsavarta s több szurást ejtett rajta. A többi vándorló legény és eset lefolyásáról mitsem tud, mert mélyen aludtak s a dulakodók egyike sem kiáltott segélyért és csakis Rogozinszky halálhörgésére ébredtek fel. Az egész dologban az a feltűnő, hogy vádlott, ki vizsgálati fogságban van, elismeri, hogy a kés, melylyel a szurásokat ejtette s melyet állítólag Rogozinszky kezéből csavart ki, az ő tulajdona.

A jó madár. A nálunk is ismert Polyakovits Antal egy új stiklit csinált. A minap beállított huszár hadnagy uniformisban a budapesti „Késmárky és Illés“ cég üzletébe, a hol magát bajsai Vojnich Károlynak adta ki, egy 115 fnt értékű utazó táskát vásárolt. A cég gyanútlanul küldte az utazó táskát Polyakovits lakására, a ki az inással azt üzentte, hogy néhány nap mulva fizetni fog. Kevéssel ezután egy hordár beállított a Késmárky-féle üzletbe és a Polyakovits által megvásárolt utazó táskát (melyet az állítólag egy grófnő számára névnap ajándékkul vett) megvételre kínálta. Így jött rá a cég arra, hogy Polyakovits az uti táskát eladta egy Weisz nevű kereskedőnek, aki viszont a Késmárky-cégnél akarta azt értékesíteni. A cég megtette Polyakovits ellen a bűnvádi följelentést, az azonban nyomtalanul eltűnt. A

bécsi rendőrség átiratilag értesítette a törvényszéket, hogy Polyakovits „Báró Reiszky“ név alatt az osztrák fővárosban is csalásokat követett el. Most a kir. ügyész Polyakovits országosan való köröztetését indítványozta.

A zentai járásper végtárgyalása. A tárgyalás eddigi folyamának legérdekesebb momentuma a két fővádlott, Baky Gedeon nyug. bíró és Wagner Nándor mérnök kihallgatása volt. Érdekesnek tartjuk ezt a következőkben közölni:

Baky.

Elnök Bakyhoz: Adja elő védelmét.

Baky fővádlott: Általános védelmemet később fogom előadni, most az egyes vádpontokra felelek. Bránovicsky Adámnak ellenem emelt hamis vádját lelki nyugalommal és határozottsággal visszautasítom. Ő is tagja azon bandának, mely engem bepiszkolni s a járásfelosztást megsemmisíteni igyekszik. Hogy pénzt adott, hazugság, de hogy nálam tett panaszt, az igaz, de saját magánlakásomon, s mert panaszával elutasítottam, gorbáskodott és fenyegetőzött, aminek Miatovics Sándor föltanuja volt. Erre kiutasítottam magánlakásomból, mire ő fenyegetőzve Antallal együtt eltávozott. Tőle pénz sem nem kértem, sem nem kaptam. Kadván Istvánt nem is ismerem, nem hogy pénzt vettem volna tőle. Engem művelt embert, kinek a bírói fizetésemen kívül közjegyzőleg kimutatott 4000 frt évi védelmem volt, 6 frrtal megvesztegetni, olyan abszurdum, amit rólam el nem híhetnek.

Elnök: De Szerzela, Márton is állítja?

Baky: Hazudik! Őt, [akit orgazdának ismer az egész világ, beszerezték tanunak, hogy legyen, aki ellenem tanuskodik. Hiszen Szerzela is kijelenté, hogy nem is tudja, milyen célből adta a pénzt. Maga sinces vallo-másával tisztában.

Elnök: Közvetlenül nem szokott a felektől pénzt felvenni?

Baky: Zentán legalább 10,000 emberrel volt dolgom, azonkívül Bikity, Tafabáza stb. helyeken más 15,000-re. Ott fizettek közvetlenül a költséget. Itt azonban csak akkor, ha a mérnököt nem találták s hozzám jöttek lefizetni a lánconkinti 1 frotokat, melyekkel egyezség folytán a mérnöknek azért tartoztak, hogy 8 hóval előbb végezze be a munkálatokat.

Elnök: Jogositottnak érezte-e magát az összegek felvételére?

Baky: Gondoltam, hogy ezáltal jogtalanságot nem követtek el, ha Bíró kérelmére az ő távollétében felveszem a neki járó összegeket.

Dus: Milyen egyforintok ezek?

Baky: Egyezség folytán kötelezték magukat a zentai birtokosok, hogy ha 8 hóval előbb osztja ki a földet s így egy termő évet nyerne, akkor minden láncon föld után 1 frotot fognak fizetni. Ennek indokolása egyrészt abban van, hogy Birónak, ha a fenti idő alatt akarta a felméréseket bevégezni, sok mérnököt kellett alkalmaznia, másrészt abban, hogy ezáltal a birtokosok egy különben elvesztett termőévet nyerne s így a fizetett 1 frot bőven visszatérül nekik. Aki ez összegeket le nem fizette, az nem kapta ki a kiszabott időnél előbb földjét. Hiszen különben köztudomású dolog, hogy voltak Birónak Zentán más megbízottjai is, kik ezen egyforintokat neki beszédték. Hivatkozom Mikosevics József, akkori t. ügyész, Szárits Bertalan ügyvéd és Szabó László jelenleg országgyűlési képviselőre. — Bicskey 11 társával azt akarta nálam elérni, hogy a jutalékok egy tagban a törzsbirtokuk mellett osztassék ki.

Azt mondja, nem tartja talán senki őt oly együgyűnek, hogy 7 tanu jelenlétében pénzt fogadjon el és 37 frrtal megvesztegettesse magát. Ha ilyet megtesz, nem elítéli, hanem az őrtittek házába kellene csukni. A felek egyszerűen mivel a mérnököt nem találták otthon, a pénzt a bíró kezébe tették, melyet ő a mérnöknek híven át-szolgáltattott. Hivatkozik tiszta multjára, bírói pályájára, a szabadkai törvényszék elismerésére, mikor nyugalomba vonult. Ha tévedésből megtörtént volna, a mit nem hisz, hogy foglalások kinyomozásánál egy ugyanazon díj kétszer fizetettét volna, az felegyelmi esetet képezne, de fenytitő nem. Tizezer emberrel foglalkozott, speciális esetekre nem emlékezhetik.

Azután sorra veszi a panaszosokat, kiknek mind-egyikéről azt állítja, hogy egy hamisan vádaskodó bandának tagjai, valamennyien rovtott előlételek, kikről le fogja rántani a bizonyítás során a leplet. Bünszövetség forog itt fenn — ugymond — melynek nincs egyéb célja, minthogy a legelő újra felosztassék. Ezért kell neki bünbakul szenvednie.

Zsivos előadó egy megjegyzése, mért nem bocsátotta el Wagnert a panaszokra, vádlott azt feleli, hogy Wagner mindig teljesítette utasításait. Mindig mehetett ki a helyszínére. Ha Wagner visszaélt tudományával, arról ő nem tehet.

Matkovics védő: Mikor Wagner meghiteltetett, ki volt-e köte, hogy privát munkát nem teljesíthetett.

Baky: Nem volt kiköte.

Ezután Baky még elmondta a zentai járásosztás lefolyását, az osztók és nemosztók pártjának izgatott harcat, az általa tervezett urbéri felügyelő bizottság meghiusítását, már akkor kezdtek az áskálódást és üldözést ellene, hogy ő a szabadkai törvényszéktől felmentést kért, de az elnök lebeszélte szándékáról.

Szilassy védő: Milyenek Baky ur az ön vagyoni viszonyai?

Baky: Szerény életet folytatván, a járásosztás előtt már 40—50 ezer forint saját pénzem és házam, azonkívül bírói fizetésem volt. Közhativaltali pályám 1868-ig terjed vissza, a mikor a pestmegyei törvényszék bírája voltam. Husz évig szorgalommal és önzetlennel szolgáltam pályámat, melyben a legnehezebb teendők reám nehezültek.

Wagner.

Az ötödik napon következett Wagner mérnök, a kinek kihallgatása lassabban folyt, mert a vádlott 48-ban az ágyuk zajától hallását részben elvesztette. Védekezése főleg arra terjed, hogy ő a pénzeket privát munkálatokért fogadta el és pedig 1884. március havában, amikor már megszünt hitelesítő mérnöki tisztségben fungálni. Ezzel szemben az ügyész több esetet hozott fel, amikor bírói kiküldetésből folyólag teljesített munkálatokért követelt pénzt.

Elnök: Milyen fizetésben részesült? — Wagner: Én kaptam 2000 frotot, Csuka Sándor is annyit. — Elnök: Meghiteltette-e önt Baky? — Wagner: Valószínű.

Elnök: Volt-e már birtokrendezéseknél? — Wagner: Igen. — Baky Tóth Ferenc panaszára előadja, hogy

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
18 Kedd	Eugen	Ottó, Géza	6 Pál pk.
19 Szer.	Erzsébet	Erzsébet	7 33 vértanu
20 Csüt.	V. Bódog	Jolántha	8 Mih. főan.
21 Pént.	B. Assz. avat.	Lidia	9 Onesiphon

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR,

HIRDETÉSEK.

9402. szám.

kig. 1890.

Pályázat.

A zentai járáshoz tartozó Ó-Kanizsa községben egy 400 frt és egy 350 frttal javadalmazott irnoki állásra ezennel pályázatot nyitattik; felhívják a pályázni szándékozókat, hogy kérvényeiket a megyei 6 ik 1887. sz. alkotott szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt alulírt fősztolgabirónál **f. évi november hó 25-ig** nyújtsák be, a választás hatánapja későbbben fog kitűzteni.

Zentán, 1890. évi november hó 1-én.

Matkovits Lajos,

fősztolgabiró.

3-3

Pályázati hirdetmény.

A Kunbaján fűresedésbe jött német tanyelvi r. k. I. és II. oszt. fitanítói állásra **f. é. december 7-ig** pályázatot nyitattik. Az állás javadalmai: 1. 305 frt o. é. készpénz. 2. 6 öl lágú tűzifa vagy 42 frt o. é. 3. lakbér 50 frt o. é., mely utóbbi összeg ideiglenesen adatik mindaddig, míg a jelenleg rossz karban lévő tanítói lakásra nézve a község előnyösebb intézkedéseket nem tesz. Ezenkívül 53 frt o. é. a következő feltételek mellett: a megválasztott tartozik az ismétlő- és ipariskolákat is tanítani, a faiskolát gondozni és az iskolaköteleseket összeírni.

Orgonálni tudók előnyben részesülnek.

A pályázni kívánók jól felszerelt kérvényeiket a fentjelölt határnapig a kunbajai kath. iskolaszékre címezve, főt. dr. Boromiszta Tibor apát, esperes-plébános urhoz Jankovára (Bács vm.) küldjék.

Kelt Kunbaján (Bács vm.), 1890. november 13-án.

Vojnits Dániel,

iskolaszéki elnök.

2-1

7290. sz.

Az apatini járás fősztolgabirója.

1890. kig.

Pályázat.

Prigl.-Szt-Iván községben rendszeresítve levő községi szülésznoi állásra ezennel pályázatot nyitattik s pályázni kívánók felhívják, hogy kérvényeiket bezárólag **folyo évi november hó 27-ig** ezen sztolgabiróságnál nyújtsák be.

Javadalmazás: évi 60 frt készpénz s minden szülési eset utáni segédkezésért 1 frt.

Apatin, 1890. évi november hó 9.

Ribiczey Béla,

fősztolgabiró.

3-2

5813. sz.

kig. 1880.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ó-becsei járásához tartozó Szt-Tamás községben egy irnoki állásra, — melylyel 400 frt évi fizetés jár, — pályázatot nyitattik.

Felhívják a pályázók, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **folyo évi december hó 15-ig**, mint a pályázat hatánapjáig ide nyújtsák be.

Ó-Becsen, 1890. évi november hó 11-én.

Gombos Béla,

fősztolgabiró.

3-1

7375. sz.

Az apatini járás fősztolgabirójától.

kig. 1890.

Pályázat.

Apatin községében megüresedett s a végrehajtói teendővel összekapcsolt irnoki állásra, — melylyel évi 450 frt készpénzfizetés van összekapcsolva — ezennel pályázatot nyitattik.

Pályázni kívánók felhívják, hogy a 6. ex 1886. közgy. számú megyei szabályrendelet 9. §-a második bekezdése értelmében felszerelt kérvényeiket bezárólag **folyo évi december hó 5-ig** ezen sztolgabirósághoz nyújtsák be.

Apatin, 1890. évi november hó 12-én.

Ribiczey Béla,

fősztolgabiró.

3-1

Steiner Rudolfal Szabadkára jött 1884-ben, hogy mérjen ki földjét. Ezért Steiner alkusz 50 frtot ígért. — *Elnök:* Kötelessége volt-e e munkát hivatalból megtenni? — *Wagner:* Ekkor már nem voltam hit. mérnök és Baky nem is adott utasítást, hanem csak megjelölte a térképen az ingatlan helyét. — Kardván Mihálynak „adatik, ha nyitattik“ fele kifejezésére nem emlékszem. Kaptam tőle 150 frtot, de privát munkálatokért. Rudics Pétertől 25 frtot térképkészítésért; Branovacszy Ádám-tól 35 frtot kaptam, a többivel adós maradt. Barsay János és Miskey Péter 25—25 frtot fizettek, de ezek mindegyike már azon időre esik, mikor hivatalos funkcióim be volt fejezve.

A többi ellene valló tanuk és panaszosok vallomását általában tagadja.

A hatodik napon — nov. 12-én — folytatták Wagner hit. mérnök kihalgatását, kinek vallomására az előadót bíró azt felelte, hogy egyeztetési össze azt, hogy kétféle választva személyét, egyszer mint hit. mérnök, másszor mint privát praxist végző mérnök szerepeljen?

Wagner erre is, az ügyész keresztkérdéseire is habozólag válaszolt.

Nincs többé megokolás. A kir. kuria a napokban érdekes nyelvészeti kérdésben határozott. Az alsóbíróságok tudvalevőleg nem egyenlő gyakorlatot követnek határozataik megokolásában. Míg az egyik bíró „okok“ at használ, addig a másik az „indokok“ at tartja helyesnek, a harmadik „indokolás“ sal él, a negyedik pedig „megokolás“ sal erősíti határozatát. A kir. kuria ugyanis ez évi 3081. bünt. számú ítéletében a többi között így szól: „Az első folyamodású bíróság ítéletének az indokokat jelző felirata megváltoztatik és a „Megokolás“ szó helyébe ezen szó „Indokok“ tétetik.“ Az indokolásnak idevonatkozó része így hangzik: „Meg kellett változtatni az első folyamodású bíróság ítéletében az indokokat jelző feliratot és a „Megokolás“ szó helyébe „Indokok“ volt teendő, mert a törvény azon motívumok meghatározására, melyekből az ítélet folyik, általában az „indokok“ szót használja, miért is a törvény alkalmazásánál a motívumok fogalmának kifejezésére annál kevésbé lehet joga az első folyamodású bíróságnak a törvénytől eltérőleg más szót és pedig akár az „okok“ at, akár a „megokolás“ t használni, mint hogy különben is a „megokolás“ használata az „indok“ helyett, a két külön fogalom összehavaráásából származik és ez okból is helytelen. Ugyanis az „indok“ és „ok“ között az képezi az ezen két tényezőt egymástól elválasztó, ezeknek összevegyítését feltétlenül kizáró különbséget, hogy míg az „indok“ a lélekre gyakorolt hatást feltételez, mely hatás tényezője, eleme lehet annak, hogy a lélek magát az indokok felismert és méltányolt nyomatéká szerint valaminek cselekvésére vagy elhagyására — de mindkét esetben teljes szabadsággal — elhatározza, addig az „ok“ mint fizikai elem szükségszerű és változhatatlan tényezője azon okozatnak, melyet — összefüggésben az erre ható többi természeti erővel, — az adott körülmények között multhatatlanul létrehozni kell.“

Közgazdaság.

A zónadijszabás első éve. Az 1889. augusztus 1-től 1890. július 31-ig terjedő időre szóló végleges kimutatás a m. kir. államvasutak személy és podgyász-forgalmáról immár össze van állítva. Jelentékeny az emelkedés egy a szállított személyek száma, mint a bevételek tekintetében. A kimutatás szerint ugyanis volt:

Kiadott jegyek száma:	1889/90.	1888/89.	Többlet
a) Szomszédforgalomban	7.629,158	—	—
b) Távolági forgalomban	5.827,159	—	—
Összesen	13.456,317	5.684,845	7.771,472
2. Szállított podgyászdarabok:	604,761	468,845	135,916
3. Bevételek:	frt	frt	frt
a) Utasok után	10.862,486	9.047,064	1.815,422
b) Podgyász után	589,678	376,940	212,738
Összesen	11.452,164	9.424,004	2.028,160

Az eredmény rendkívül jelentékeny és a zónadijszabás óriási sikerét tünteti fel. A kiadott jegyek száma ugyanis szaporodott 136,9%-kal; a szállított podgyász — darabok száma emelkedett 28,02%-kal. A bevétel pedig nagyobb az utasok után 20,0%-kal, a podgyász után 46, — az összes bevétel 21,1%-kal. De nemcsak az egész évi eredmény mutat fel haladást. Az éven át minden hónap számadata nagy többletet tüntet fel. Mellőzzük ezuttal a kiadott jegyek és a szállított podgyászdarabok számát és csak az egyes hónapok közbevételeiről adjuk a következő összehasonlítást:

	1889-90	1888-89	Több 1889-90-ben
Augusztus	1.332,047	1.002,649	329,398
Szeptember	1.126,886	967,349	159,537
Október	993,468	852,038	141,430
November	829,482	671,495	157,987
December	732,531	647,756	84,775
Január	669,543	588,354	81,189
Február	653,752	533,839	119,913
Március	817,859	668,085	149,774
Április	989,629	796,434	193,195
Május	1.028,340	851,224	177,116
Június	1.060,508	897,645	162,863
Július	1.218,119	947,136	270,983

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával. A szerb kormány azzal a kéréssel fordult a bécsi kabinethez: jelölje ki megbízottjait a kereskedelmi szerződés megújítása végett folytatandó tárgyalásokra. A jelenleg fennálló kereskedelmi szerződés 1892. évi szeptember 16-án jár le és a lejárat előtt egy évvel kell felmondatnia. Különben korlátlan id-ig marad érvényben, a mig csak az egy esztendővel előbb való felmondás be nem következik. Ugy látszik tehát, hogy a szerb kormány nem akarja a szerződést változatlanul fentartani. A most érvényben levő szerződés 1881-ben jött létre és a kölcsönös kedvezmények egész sorát tartalmazza. A szerződés el van látva a legkedvezményesebb vámviszonyra vonatkozó klauzulával. A kereskedelmi szerződéssel egyidejűleg hajózási és állategészségügyi konvenció is kötött, a mely szintén a lejárat előtt egy esztendővel újítandó meg. De minthogy a szerb kormány most csak a kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó tárgyalásokról szól: nem tudni még, vajjon a hajózási és az állategészségügyi konvencióban is akar-e változást vagy nem.

6046. szám.

Az apatini járás fősztolgabirójától.

kig. 1890.

Pályázat.

Prigl.-Szt-Iván községében leköszönés folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra, melylyel szabad lakáson kívül 300 frt készpénz fizetés van egybekötve, ezennel pályázatot nyitattik.

Felhívják a pályázni kívánók, hogy a német nyelv bírást is igazoló okmányokkal és a 6/közgy. 1887. számú megyei szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket bezárólag **f. évi november hó 27-ig** ezen sztolgabiróságnál nyújtsák be.

Apatin, 1890. évi november hó 9.

Ribiczey Béla,

fősztolgabiró.

3-2

5176. szám.

tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A hodsági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Drach Ferenc végrehajtónak Drach György végrehajtást szenvedő elleni 932 frttörökvetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hodsági kir. járásbíró) területén lévő, Ráczmilities községben fekvő, a ráczmilitiesi 476. sz. tjkvben A. I. (292. — 293.) r. sz. 100. ö. i. sz. alatt foglalt s Drach György nevében álló ingatlanra 570 frt kiküldött kezéhez letenni, avagy a C. 1. alatt Szladios Markó javára bekebelezett lakhatásijog sérelme nélkül elrendelje, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1890. évi december hó 1-5 napján délutáni 3 órakor Ráczmilities községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hodsághon, 1890. évi aug. hó 29. én.

A hodsági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

5545. szám.

tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A hodsági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a déronyai róm. kath. templompéztár végrehajtónak Ketterer Knebl Terézia és társai végrehajtást szenvedő elleni 180 frt törökvetelés és járuléki végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hodsági kir. járásbíró) területén lévő, Déronya községében fekvő, a déronyai 456. sz. tjkvben A. I. (263—264.) r. sz. a foglalt és Ketterer férj Knebl Terézia, Ketterer férj. Schniczler Regina, Ketterer Antal, Mihály, Marianna, Magdolna és kiskoru Ketterer Katalin nevében álló házra még pedig a C. 3. alatt özv. Ketterer szül. Halbmayr Rozália javára bekebelezett haszon élvezetijog sérelme nélkül az árverést 400 frtban ezennel megállapított kiküldési áron elrendelje és, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi november hó 29-ik napján délutáni 3 órakor Déronya községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hodsághon 1890. évi szeptember hó 22. én.

A hodsági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

327. szám.

1890.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tek. zombori kir. járásbíró 6516. és 6517. sz. végzése által Zombor város árpaépztára javára Bogisits Xavér zombori lakos ellen 1500 és 177 frt 30 kr törke, ennek 1889. évi június hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 86 frt 20 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 530 forintra becsült különféle gazdasági szerelvények, gabna és butorneműek, lovak, s sertésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7795/1890. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a város háza udvarán leendő eszközésére 1890. november hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1890. évi november hó 12-én.

Styrum,

kir. bir. végrehajtó.